

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

RAPORT O STANIE SEKTORA UBEZPIECZEŃ W PIERWSZYM PÓŁROCZU 2017 R.

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Warszawa, 13 października 2017 r.**

Słowa kluczowe: ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ, ZAKŁADY REASEKURACJI,
WYPŁACALNOŚĆ

Wstęp

W raporcie zaprezentowano podstawowe informacje dotyczące wyników finansowych sektora ubezpieczeń i reasekuracji w I półroczu 2017 r., zagregowane na podstawie sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji. Przedstawiono również podstawowe tendencje zaobserwowane w sektorze ubezpieczeń w ciągu tego okresu i podjęto próbę wyjaśnienia i uzasadnienia zidentyfikowanych zmian.

Początkowe rozdziały raportu – dotyczące przychodów i kosztów działalności oraz wyników działalności zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, jak również informacja o pozycjach bilansowych – zostały opracowane na podstawie sprawozdawczości dla celów rachunkowości, natomiast rozdział dotyczący wypłacalności zakładów ubezpieczeń opracowany został na podstawie sprawozdawczości dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II).

SPIS TREŚCI

WSTĘP	1
1. PODMIOTY RYNKU UBEZPIECZENIOWEGO	3
2. PRZYCHODY I KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	4
2.1. PRZYCHODY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	4
2.1.1. PRZYCHODY Z TYTUŁU SKŁADKI PRZYPISANEJ BRUTTO	4
2.1.2. PRZYCHODY Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ.....	9
2.2. KOSZTY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	10
2.2.1. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA WYPŁACONE	10
2.2.2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ	14
2.2.3. KOSZTY ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ LOKACYJNĄ	17
2.3. WYNIKI ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	18
2.3.1. WYNIK TECHNICZNY	18
2.3.2. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ.....	20
2.3.3. WYNIK FINANSOWY NETTO	21
3. BILANS ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	23
3.1. AKTYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	23
3.1.1. LOKATY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ (LOKATY Z POZYCJI B AKTYWÓW)....	24
3.2. PASYWA ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	26
3.2.1. KAPITAŁY WŁASNE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ	27
3.2.2. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE BRUTTO	29
3.3. WYBRANE POZYCJE BILANSOWE DLA CELÓW WYPŁACALNOŚCI.....	31
4. WYPŁACALNOŚĆ ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ.....	33
4.1. STRUKTURA RYZYKA WEDŁUG KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI	33
4.2. WSKAŹNIKI WYPŁACALNOŚCI.....	35
SPIS TABEL	37
SPIS WYKRESÓW	38

1. Podmioty rynku ubezpieczeniowego

Na koniec I półrocza 2017 r. zezwolenie na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej w Polsce posiadało 61 krajowych zakładów ubezpieczeń – 27 zakładów ubezpieczeń działu I (ubezpieczenia na życie) i 33 zakłady ubezpieczeń działu II (pozostałe ubezpieczenia osobowe i ubezpieczenia majątkowe) oraz 1 zakład reasekuracji (**PTR S.A.**).

Wśród krajowych zakładów ubezpieczeń działalność ubezpieczeniową prowadziło 27 zakładów ubezpieczeń na życie, 32 zakłady ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz 1 zakład reasekuracji.

Zakład **NATIONALE-NEDERLANDEN TU S.A.** w dniu 4 października 2016 r. uzyskał zezwolenie KNF, ale do dnia 30 czerwca 2017 r. nie rozpoczął działalności.

W dniu 28 kwietnia 2017 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowano połączenie zakładów: **AXA TUiR S.A.** (spółka przejmowana) i **AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.** (spółka przejmująca) pod nazwą **AXA UBEZPIECZENIA TUiR S.A.**

2. Przychody i koszty zakładów ubezpieczeń

2.1. Przychody zakładów ubezpieczeń¹

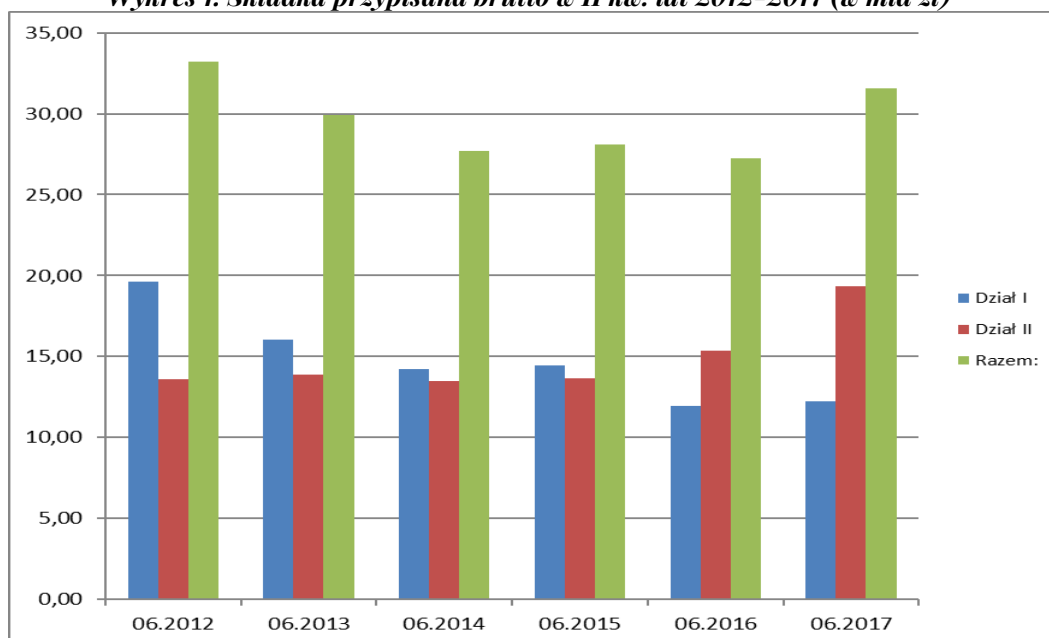
W ciągu I półrocza 2017 r. zakłady ubezpieczeń uzyskały przychody w wysokości 43,97 mld zł. W strukturze przychodów zakładów ubezpieczeń dominują: składka przypisana brutto (71,81% przychodów ogółem), przychody z lokat (11,67% przychodów ogółem) oraz niezrealizowane zyski z lokat (6,93% przychodów ogółem).

2.1.1. Przychody z tytułu składki przypisanej brutto

Po I półroczu 2017 r. składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń wyniosła 31,58 mld zł i była o 15,80% (4,31 mld zł) wyższa, niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W obu działach nastąpił wzrost składki. W dziale I o 2,42%, natomiast w dziale II o 26,18%.

Składka przypisana sektora ubezpieczeń wyniosła 31,58 mld zł i była wyższa o 4,31 mld zł niż rok temu

Wykres 1. Składka przypisana brutto w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Składka zakładów ubezpieczeń na życie (dział I)

Na koniec II kwartału 2017 roku składka przypisana brutto zakładów ubezpieczeń na życie wyniosła 12,21 mld zł i była wyższa o 2,42% (o 0,29 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2016 roku.

Spośród grup ubezpieczeń działu I najwyższy wzrost składki przypisanej brutto nastąpił w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK, a także

¹ Zakłady ubezpieczeń działu I i działu II oraz zakład reasekuracji działu II, dalej zwane zakładami ubezpieczeń. Wyniki zakładu reasekuracji PTR S.A. uwzględnione zostały w wynikach zakładów ubezpieczeń działu II.

ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe²) – o 0,44 mld zł, tj. o 8,58%, z poziomu 5,18 mld zł do poziomu 5,63 mld zł.

Największy spadek składki nastąpił w grupie 1 (ubezpieczenia na życie) – o 0,15 mld zł, tj. o 3,78%, z poziomu 3,87 mld zł do poziomu 3,73 mld zł oraz w grupie 2 (ubezpieczenia posagowe, zaopatrzenia dzieci) – o 0,01 mld zł tj. o 14,24%, z poziomu 0,07 mld zł do 0,06 mld zł.

W grupie 4 (ubezpieczenia rentowe) i w grupie 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) zebrano składkę porównywalną do tej z II półrocza 2016 r. – wynoszącą odpowiednio 0,06 mld zł i 2,72 mld zł.

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu I

W dziale I udział 5 największych zakładów ubezpieczeń na koniec I półrocza 2017 roku wyniósł 62,59% i był o 4,03 pkt proc. wyższy niż w analogicznym okresie 2016 roku.

Udział w rynku 5 największych zakładów działu I wyniósł 62,59%.

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w II kw. 2016 i 2017 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	06.2016	Zakład ubezpieczeń	06.2017
1	PZU ŻYCIE SA	33,46%	PZU ŻYCIE SA	34,75%
2	AVIVA TUnŻ S.A.	7,97%	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A	8,53%
3	METLIFE TUnŻiR S.A.	6,43%	AVIVA TUnŻ S.A.	7,47%
4	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A	5,45%	NATIONALE-NEDERLANDEN TUnŻ S.A	6,13%
5	OPEN LIFE TU ŻYCIE S.A	5,55%	TU na ŻYCIE EUROPA SA	5,72%
Razem:		58,56%	Razem:	62,59%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

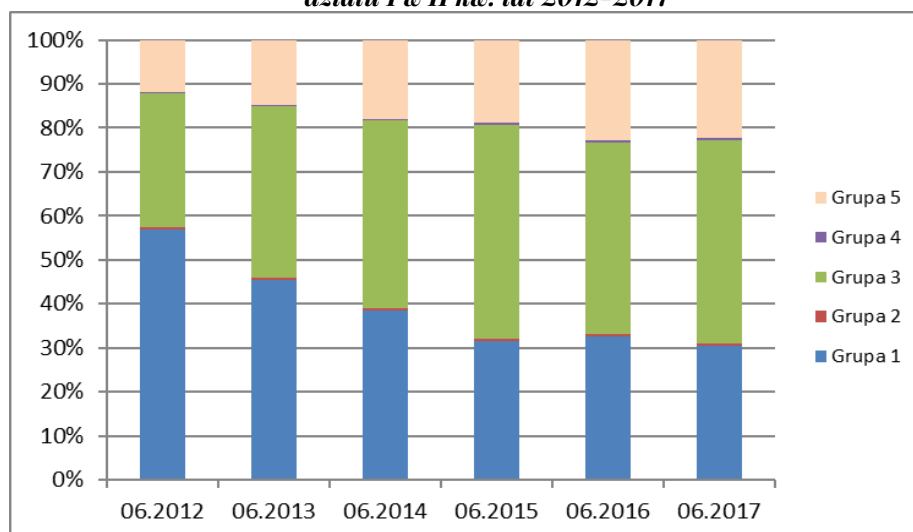
■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu I

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu I w I półroczu 2017 roku dominowały ubezpieczenia z grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) stanowiące 46,15% łącznej składki, gdzie 10,58% aktywów UFK (6,22 mld zł) stanowią umowy ubezpieczenia na życie związane z UFK lokujące środki finansowe w instrumenty strukturyzowane lub instrumenty pochodne w związku z oferowaniem ubezpieczeniowych produktów o charakterze inwestycyjnym. Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia na życie (grupa 1) stanowiące 30,56% składki przypisanej brutto. Na kolejnym miejscu znajdowały się uzupełniające ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 5), stanowiące 22,31% składki przypisanej brutto. Udział ubezpieczeń rentowych (grupa 4) i posagowych (grupa 2) był nieznaczny i wynosił odpowiednio 0,52% i 0,46% składki przypisanej brutto działu I z ubezpieczeń bezpośrednich.

W strukturze ubezpieczeń działu I przeważały ubezpieczenia z grupy 3, stanowiące 46,15% składki całego działu

² Zgodnie z załącznikiem do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej **grupę 3 działu I** stanowią ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, **dalej zwane ubezpieczenia na życie związane z UFK.**

Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Analizując zmiany w strukturze składki przypisanej brutto w I półroczu 2017 roku w stosunku do poprzedniego okresu można zauważyć wzrost udziału ubezpieczeń z grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) o 2,62 pkt proc. przy spadku udziału pozostałych grup ubezpieczeniowych. W grupie 1 (ubezpieczenia na życie) nastąpiło zmniejszenie udziału w składce działu o 1,97 pkt proc. Udział grupy 5 (uzupełniające ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) był mniejszy o 0,51 pkt proc. Nieduży spadek udziału w składce działu odnotowała grupa 2 (ubezpieczenia posagowe) i grupa 4 (ubezpieczenia rentowe), odpowiednio o 0,09 pkt proc. i 0,05 pkt proc.

Zakłady ubezpieczeń na życie w I półroczu 2017 r. osiągnęły składkę przypisaną brutto z tytułu ubezpieczeń grupowych w wysokości 4,15 mld zł, a z tytułu ubezpieczeń indywidualnych 8,05 mld zł. W stosunku do I półrocza 2016 r. zarówno składka z tytułu ubezpieczeń grupowych jak i składka z tytułu ubezpieczeń indywidualnych uległa zwiększeniu (wzrost o 0,04 i 0,25 mld zł). Spośród 27 zakładów ubezpieczeń działu I, 9 zakładów ubezpieczeń podobnie jak w I półroczu 2016 r. miało powyżej 50% udziału składki z ubezpieczeń grupowych w swoim portfelu.

Składka przypisana brutto z tytułu wpłat jednorazowych w I półroczu 2017 r. osiągnęła poziom około 4,08 mld zł i zwiększyła się w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku o 0,33 mld zł. Natomiast składka płacona okresowo wyniosła w badanym okresie 8,12 mld zł i zmniejszyła się o 0,05 mld zł. Dziewięć zakładów ubezpieczeń działu I wykazało powyżej 50% udziału składek jednorazowych w całym portfelu (odpowiednio 10 w I półroczu 2016 r.).

■ Składka zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych (dział II)

Wysokość składki przypisanej brutto zakładów ubezpieczeń działu II w I półroczu 2017 r. wyniosła 19,37 mld zł i w porównywaniu ze składką w analogicznym okresie 2016 roku była wyższa o 26,18% (o 4,02 mld zł).

Wzrost składki przypisanej brutto w dziale II w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku odnotowano w trzynastu grupach ubezpieczeń. Największy

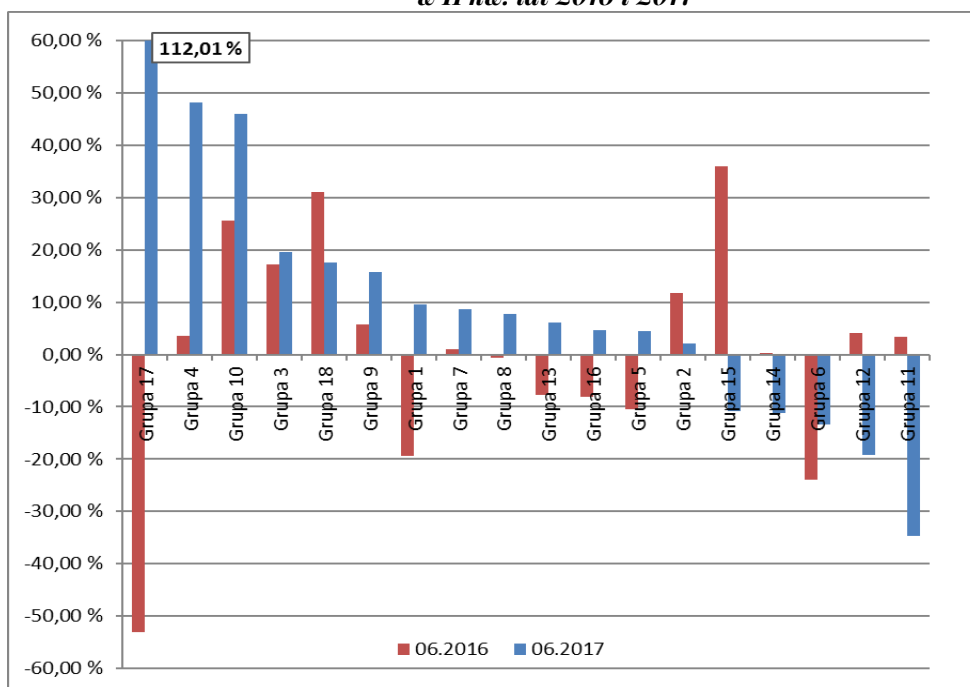
Składka przypisana brutto w dziale II była wyższa o 26,18% i wyniosła 19,37 mld zł

miął miejsce w grupie 10 (OC komunikacyjne) – o 2,31 mld zł, do poziomu 7,35 mld zł oraz w grupie 3 (auto-casco) – o 0,63 mld zł, do wartości 3,83 mld zł. W grupie 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych), w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, zebrano o 0,20 mld zł więcej składki, natomiast w grupie 8 (ubezpieczenia szkód) nastąpiło zwiększenie składki o 0,13 mld zł. Wzrost składki o 0,07 mld zł wystąpił w grupie 18 (ubezpieczenia świadczenia pomocy).

Należy zwrócić uwagę na zmianę wielkości składki przypisanej zakładów ubezpieczeń w ramach reasekuracji czynnej. Wzrost ten, równy 0,58 mld zł, wypracowany został głównie w dwóch klasach rachunkowych: w klasie 2 (OC posiadaczy pojazdów mechanicznych) – 0,43 mld zł oraz w klasie 5 (ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych) – 0,17 mld zł.

Spośród grup ubezpieczeniowych działu II – pięć zanotowało spadek składki w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku. Największy spadek wystąpił w grupie 15 (gwarancja ubezpieczeniowa) i w grupie 14 (ubezpieczenia kredytu) gdzie zebrano po 0,02 mld zł składki mniej. W pozostałych trzech grupach nastąpiło zmniejszenie składki po mniej niż 0,01 mld zł.

Wykres 3. Zmiana składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w II kw. lat 2016 i 2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Koncentracja sektora ubezpieczeń działu II

Po I półroczu 2017 roku udział w rynku 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 71,05%, co stanowiło wzrost o 0,64 pkt proc. w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Udział w rynku 5 największych zakładów ubezpieczeń działu II wynosi 71,05%

Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w II kw. 2016 i 2017 r.

Lp.	Zakład ubezpieczeń	06.2016	Zakład ubezpieczeń	06.2017
1	PZU SA	34,26%	PZU SA	34,68%
2	STU ERGO HESTIA SA	13,25%	STU ERGO HESTIA SA	13,54%
3	TUİR WARTA S.A.	12,55%	TUİR WARTA S.A.	13,18%
4	TUİR ALLIANZ POLSKA S.A.	5,86%	TUİR ALLIANZ POLSKA S.A.	4,88%
5	GENERALI T.U. S.A.	4,48%	AXA UBEZPIECZENIA TUİR S.A.	4,77%
Razem		70,41%	Razem	71,05%

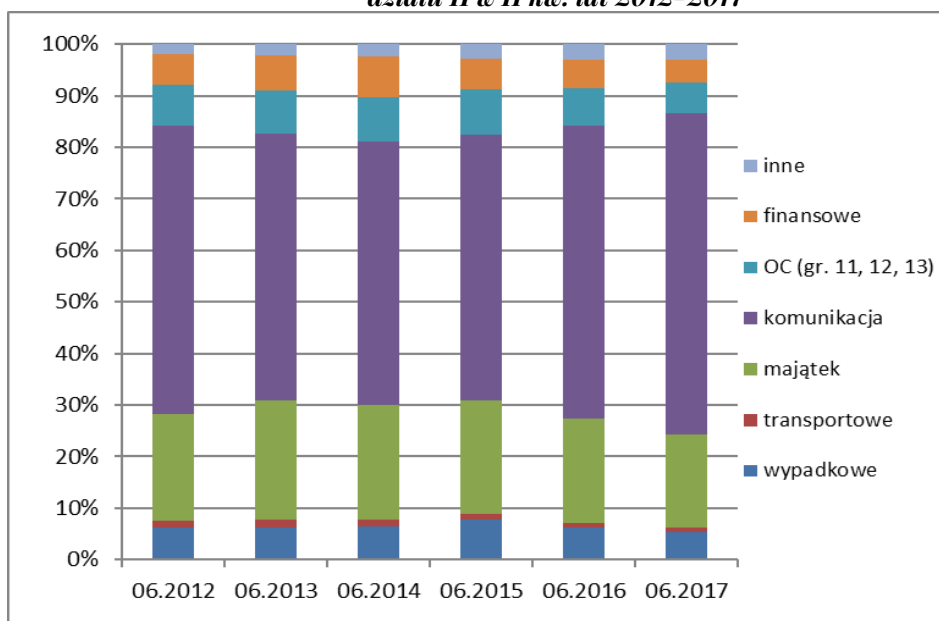
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Struktura ubezpieczeń bezpośrednich działu II

W strukturze pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych bezpośrednich na koniec I półrocza 2017 r. dominowały ubezpieczenia komunikacyjne (grupa 3 i 10), stanowiące łącznie 62,30% składki przypisanej brutto działu II z działalności bezpośredniej, przy czym udział ubezpieczeń OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wyniósł 40,94%, natomiast ubezpieczeń auto-casco 21,36%. Udział ubezpieczeń komunikacyjnych wzrósł o 5,37 pkt proc. rok do roku. Drugą pozycję zajmowały ubezpieczenia majątkowe (grupa 8 i 9), które stanowiły łącznie 18,09% składki (spadek o 2,06 pkt proc). Na kolejnych miejscach znajdowały się ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (grupy 11-13) o udziale 6,13% (również spadek o 1,10 pkt proc.), ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe (grupa 1 i 2) o udziale 5,32% (spadek o 0,84 pkt proc) oraz ubezpieczenia finansowe (grupa 14-16) o udziale 4,32%, gdzie nastąpiło zmniejszenie o 1,25 pkt proc.

W strukturze ubezpieczeń bezpośrednich działu II dominowały ubezpieczenia komunikacyjne stanowiące łącznie 62,30% składki działu

Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Porównując strukturę rynku ubezpieczeń bezpośrednich działu II po I półroczu 2017 r. z analogicznym okresem 2016 r. należy wskazać, że największy wzrost udziału, o 6,16 pkt proc. wystąpił w grupie 10 (OC komunikacyjne). Minimalny wzrost udziału w składce działu II wystąpił w grupie 17 (ubezpieczenia ochrony prawnej) o 0,17 pkt proc. oraz w grupie 4 (AC pojazdów szynowych) o 0,02 pkt proc. Pozostałe grupy działu II zanotowały spadek udziału. Największy o 1,49 pkt proc. wystąpił w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) oraz o 1,01 pkt proc. w grupie 13 (OC ogólna). Zmniejszenie udziału nastąpiło również w ubezpieczeniach grupy 3 (auto-casco), grupy 9 (ubezpieczenia pozostałych szkód rzeczowych) oraz grupy 1 (ubezpieczenia wypadku). Odpowiednio o 0,79 pkt proc., o 0,57 pkt proc. oraz o 0,47 pkt proc.

2.1.2. Przychody z działalności lokacyjnej

Przychody z działalności lokacyjnej, z lokat na ryzyko zakładu ubezpieczeń oraz na ryzyko ubezpieczających na przestrzeni I półrocza 2017 r. wyniosły 8,18 mld zł, co stanowiło wzrost o 38,13% (tj. o 2,26 mld zł) w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r.

Przychody z działalności lokacyjnej sektora ubezpieczeń wzrosły o 38,13%

- W dziale I przychody z działalności lokacyjnej w porównaniu z I półroczem 2016 r. wzrosły o 51,42%, tj. o 1,79 mld zł, na co największy wpływ miało zwiększenie się pozycji niezrealizowane zyski z lokat (o 1,22 mld zł).
- W dziale II przychody z działalności lokacyjnej w porównaniu z I półroczem 2016 r. wzrosły o 19,09%, tj. o 0,46 mld zł, na co znaczny wpływ miał wzrost przychodów z udziałów i akcji z lokat w jednostkach podporządkowanych (o 0,60 mld zł).

Na przychody z działalności lokacyjnej ogółem na koniec I półrocza 2017 r. składają się przychody z lokat (62,74%) oraz niezrealizowane zyski z lokat (37,26%). W strukturze samych przychodów z lokat zakładów ubezpieczeń ogółem dominuje wynik dodatni z realizacji lokat (35,23%) oraz przychody z dłużnych papierów wartościowych (24,31%).

W dziale I największą pozycją w lokatach były niezrealizowane zyski z lokat, które stanowiły 50,77% przychodów z lokat działu I, natomiast w dziale II przychody z udziałów i akcji z lokat w jednostkach podporządkowanych, które stanowiły 53,03% przychodów z lokat działu II.

Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w II kw. 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana
Razem	3 488,69	5 282,69	51,42%	1 794,00	2 434,39	2 899,09	19,09%	464,70
I. Przychody z lokat	2 029,65	2 600,70	28,14%	571,05	2 051,76	2 532,81	23,45%	481,05
1. Przychody z lokat w nieruchomości	1,14	1,23	8,37%	0,10	9,50	10,12	6,51%	0,62
2. Przychody z lokat w jednostkach podporządkowanych	181,36	151,43	-16,51%	-29,94	945,60	1 539,46	62,80%	593,85
2.1. z udziałów i akcji	181,36	151,43	-16,51%	-29,94	939,51	1 537,29	63,63%	597,78
2.2. z pożyczek i dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00%	0,00	6,09	2,17	-64,42%	-3,92

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana
2.3. z pozostałych lokat	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00
3. Przychody z innych lokat finansowych	1 077,45	1 082,08	0,43%	4,63	589,63	529,50	-10,20%	-60,13
3.1. z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	199,67	246,95	23,68%	47,29	11,38	17,75	56,00%	6,37
3.2. z dłużnych papierów wartościowych oraz innych papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	758,25	733,25	-3,30%	-25,00	492,37	514,62	4,52%	22,25
3.3. z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	101,27	89,84	-11,29%	-11,43	39,50	3,52	-91,09%	-35,98
3.4. z pozostałych lokat	18,26	12,04	-34,10%	-6,23	46,38	-6,39	-113,79%	-52,77
4. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0,03	3,62	13 069,31%	3,60	2,35	7,54	220,67%	5,19
5. Wynik dodatni z realizacji lokat	769,67	1 362,34	77,00%	592,67	504,67	446,20	-11,59%	-58,47
II. Niezrealizowane zyski z lokat	1 459,04	2 682,00	83,82%	1 222,95	382,64	366,29	-4,27%	-16,35

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

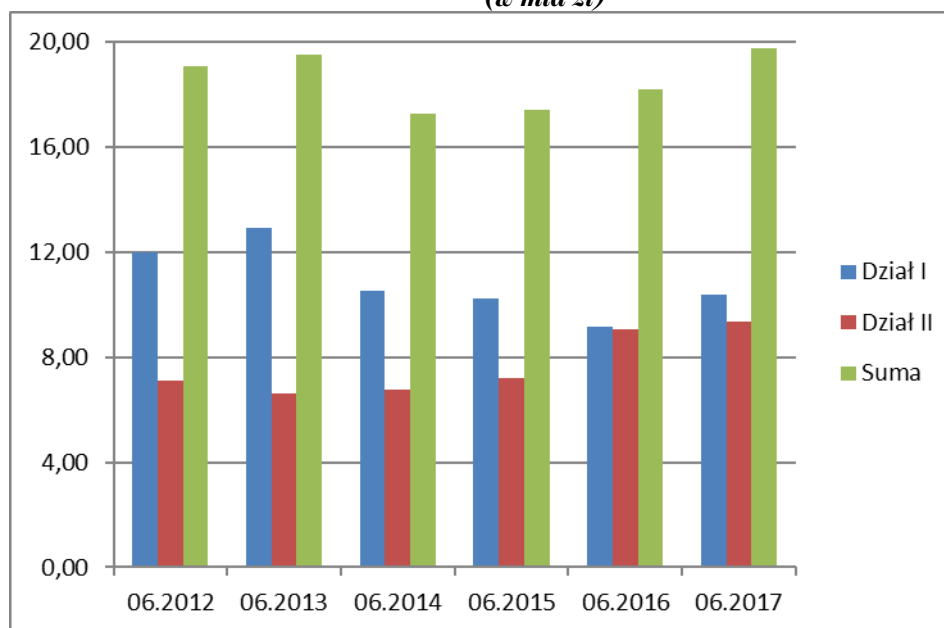
2.2. Koszty zakładów ubezpieczeń

Łączne koszty zakładów ubezpieczeń w okresie I półrocza 2017 r. wyniosły 40,18 mld zł. W strukturze kosztów zakładów ubezpieczeń dominowały odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto (49,15% łącznych kosztów) oraz łączne koszty akwizycji i koszty administracyjne (18,69% łącznych kosztów).

2.2.1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone

Główną pozycję kosztów zakładów ubezpieczeń stanowiły koszty związane z wypłatą odszkodowań i świadczeń wynikających z umów ubezpieczenia. W okresie I półrocza 2017 r. zakłady ubezpieczeń wypłaciły w ujęciu brutto 19,75 mld zł odszkodowań i świadczeń wraz z kosztami likwidacji szkód i windykacji regresów. W porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. wartość ta zwiększyła się o 1,54 mld zł, czyli o 8,43%.

**Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w II kw. lat 2012-2017
(w mld zł)**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Odszkodowania i świadczenia wypłacone - zakładów ubezpieczeń na życie

W dziale I w ciągu I półrocza 2017 r. wypłacone zostały odszkodowania i świadczenia brutto w wysokości 10,40 mld zł (52,65% łącznych świadczeń brutto sektora ubezpieczeń), co stanowi kwotę o 1,24 mld zł (o 13,57%) wyższą niż w I półroczu 2016 r.

Wartość wypłaconych świadczeń w dziale I wzrosła o 13,57%

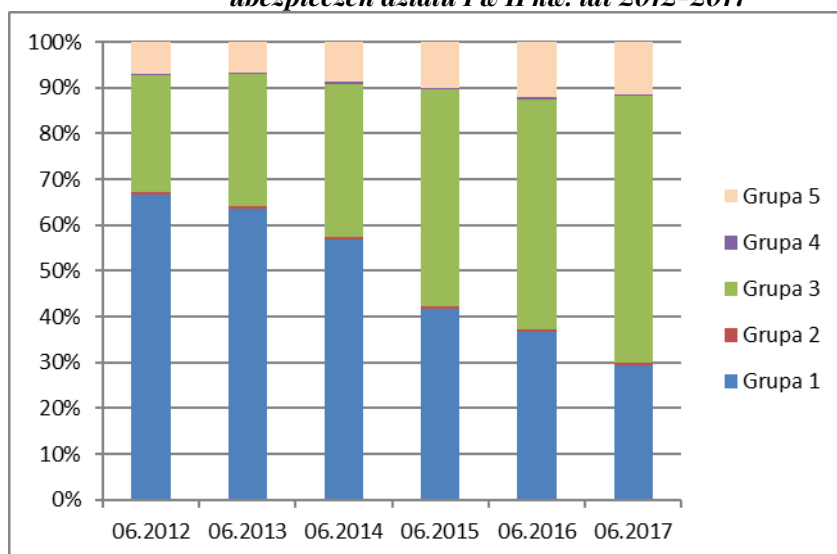
Z punktu widzenia poszczególnych grup ubezpieczeń wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto spowodowany był wyższymi wypłatami w ramach grupy 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) – o 1,47 mld zł, tj. o 31,98%, z poziomu 4,60 mld zł do poziomu 6,07 mld zł.

Największy spadek wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto nastąpił w grupie 1 – o 0,31 mld zł, tj. 9,25% z kwoty 3,35 mld zł do kwoty 3,04 mld zł.

Najwyższe odszkodowania i świadczenia działu I wypłacono z tytułu ubezpieczeń grupy 3 (6,07 mld zł) oraz grupy 1 (3,04 mld zł).

W strukturze odszkodowań i świadczeń wypłaconych z działalności bezpośredniej w dziale I udział grupy 3 wynosi 58,40%, zaś grupy 1 – 29,29%.

Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Odszkodowania i świadczenia wypłacone - zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W okresie I półrocza 2017 r. w dziale II odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto wyniosły 9,35 mld zł i w porównaniu z I półroczem 2016 r. ich wartość wzrosła o 3,23%, czyli o 0,29 mld zł.

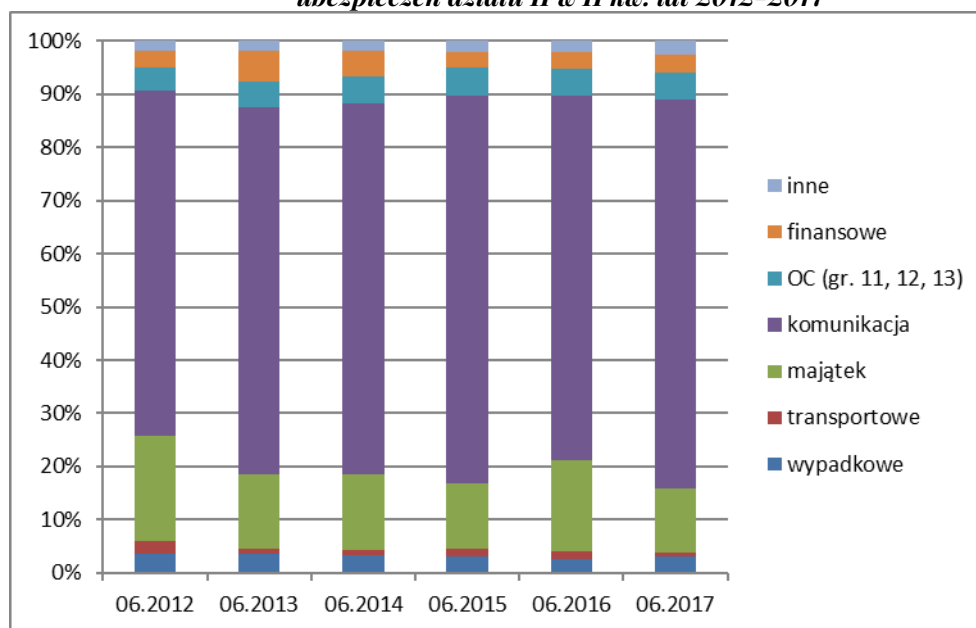
W poszczególnych grupach ubezpieczeń wzrost wartości odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto spowodowany był przede wszystkim większymi wypłatami w grupach: 10 (OC komunikacyjne) – o 0,46 mld zł, tj. o 11,83%, z poziomu 3,86 mld zł do poziomu 4,32 mld zł, w grupie 3 (auto-casco) – o 0,15 mld zł, tj. o 7,13% z poziomu 2,07 mld zł do 2,22 mld zł.

Największy spadek wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale II odnotowano w grupie 9 (ubezpieczenia szkód rzeczowych) – o 0,48 mld zł, tj. 54,70%, z poziomu 0,88 mld zł do poziomu 0,40 mld zł.

Najwyższe odszkodowania i świadczenia działu II wypłacono z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych grupy 10 (4,32 mld zł) oraz grupy 3 (2,22 mld zł). Udział obu grup w odszkodowaniach i świadczeniach z tytułu działalności bezpośredniej działu II jest nadal bardzo duży – dla grupy 10 wyniósł 48,14%, a dla grupy 3 – 24,75%.

Wartość wypłaconych odszkodowań i świadczeń w dziale II wzrosła o 3,23%

Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu II w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

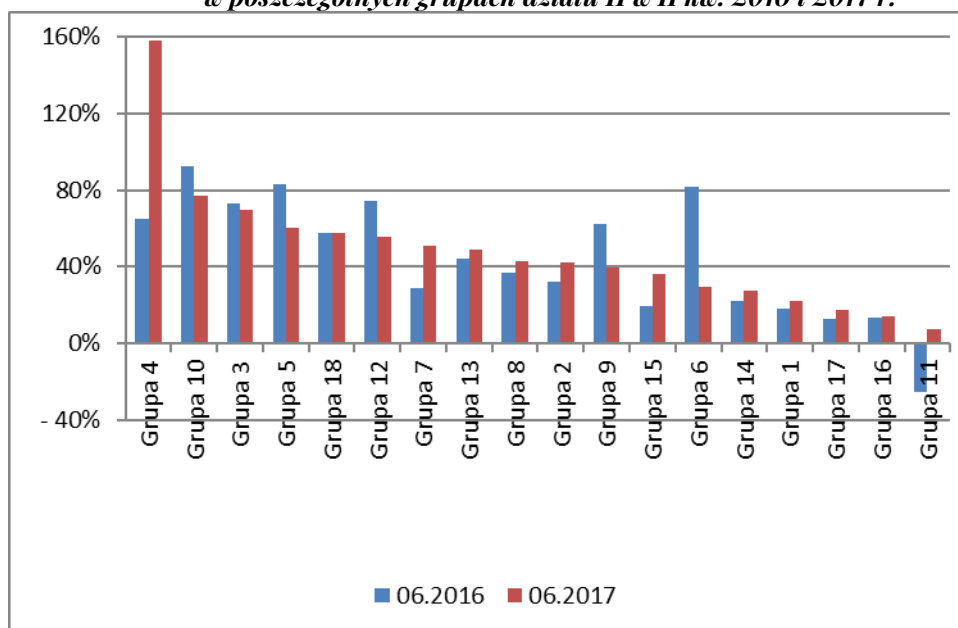
■ Wskaźnik szkodowości na udziale własnym

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym wskazuje, jaką część składki zarobionej zakład ubezpieczeń przeznaczają na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia.

Wskaźnik szkodowości na udziale własnym działu II w okresie I półrocza 2017 r. spadł w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku z 64,63% do 61,30%, tj. o 3,32 pkt proc. Oznacza to, iż zakłady ubezpieczeń tego działu przeznaczyły na wypłatę odszkodowań i świadczeń powiększonych o zmianę stanu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia 61,30% składki zarobionej na udziale własnym. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości w poszczególnych grupach ubezpieczeń przedstawia poniższy wykres.

Zakłady ubezpieczeń działu II na wypłatę odszkodowań i świadczeń przeznaczyły prawie 61,30% składki zarobionej

Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w II kw. 2016 i 2017 r.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.2. Koszty działalności ubezpieczeniowej

Znaczącą pozycję wśród wydatków zakładów ubezpieczeń zajmują koszty działalności ubezpieczeniowej, które obejmują saldo kosztów akwizycji, kosztów administracyjnych oraz prowizji reasekuracyjnych i udziałów w zyskach reasekuratorów.

Koszty działalności ubezpieczeniowej wzrosły o 2,51%

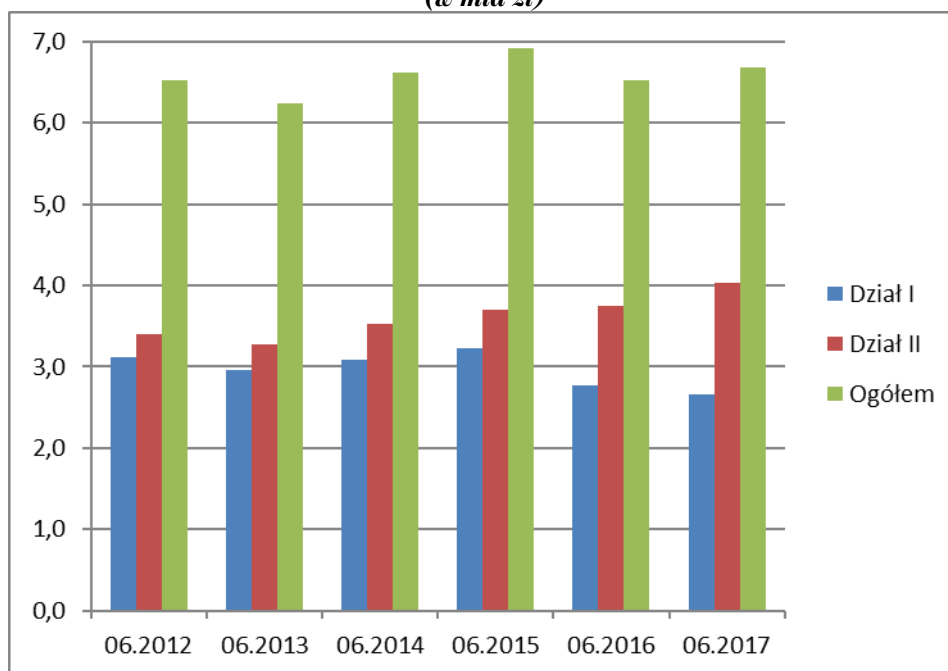
W okresie I półrocza 2017 r. koszty działalności ubezpieczeniowej, po uwzględnieniu otrzymanych prowizji reasekuracyjnych, osiągnęły wartość 6,68 mld zł, co stanowiło wzrost w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 2,51%, tj. o 0,16 mld zł.

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 25,73 zł z każdych 100 zł składki zarobionej na udziale własnym (ok. 28,23 zł w I półroczu 2016 r.). W ubezpieczeniach na życie koszty wyniosły ok. 21,63 zł (ok. 23,47 zł w I półroczu 2016 r.), natomiast w ubezpieczeniach pozostałych osobowych i majątkowych ok. 29,39 zł (ok. 33,23 zł w I półroczu 2016 r.) na 100 zł składki.

Zakłady ubezpieczeń poniosły na swoją działalność koszty w wysokości blisko 25,73 zł z każdych 100 zł składki

Łącznie koszty administracyjne i akwizycji w I półroczu 2017 r. wyniosły 7,51 mld zł i w porównaniu z I półroczem 2016 r. wzrosły o 5,33%, tj. o 0,38 mld zł.

**Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w II kw. lat 2012-2017
(w mld zł)**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

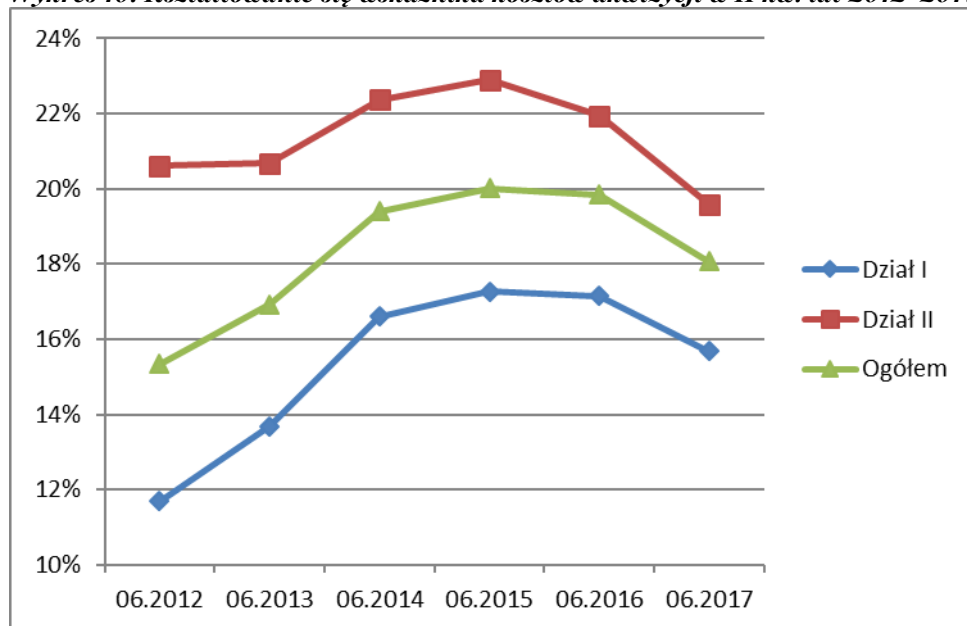
Koszty akwizycji obejmują m.in. wszelkie koszty związane z zawieraniem i odnawianiem umów ubezpieczenia (np. prowizje agencyjne, koszty badań lekarskich, koszty ekspertyz). Obejmują one również płacone cedentom prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach.

W trakcie I półrocza 2017 r. koszty akwizycji w zakładach ubezpieczeń ogółem osiągnęły kwotę 5,71 mld zł i były wyższe o 5,48% w stosunku do I półrocza 2016 r. (wzrost o 0,30 mld zł z kwoty 5,41 mld zł). Koszty akwizycji łącznie stanowiły 18,08% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń, co oznacza spadek o 1,77 pkt proc. w stosunku do analogicznego okresu 2016 roku.

- Koszty akwizycji w dziale I wyniosły 1,91 mld zł (spadek o 0,13 mld zł z kwoty 2,04 mld zł, tj. o 6,36% w stosunku do II kw. 2016 r.) i stanowiły 15,68% składki przypisanej brutto działu I (spadek o 1,47 pkt proc.).
- Koszty akwizycji w dziale II wyniosły 3,79 mld zł (wzrost o 0,43 mld zł z kwoty 3,37 mld zł, tj. o 12,67% w stosunku do II kw. 2016 r. i stanowiły 19,59% składki przypisanej brutto działu II (spadek o 2,35 pkt proc.).

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów akwizycji, czyli procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

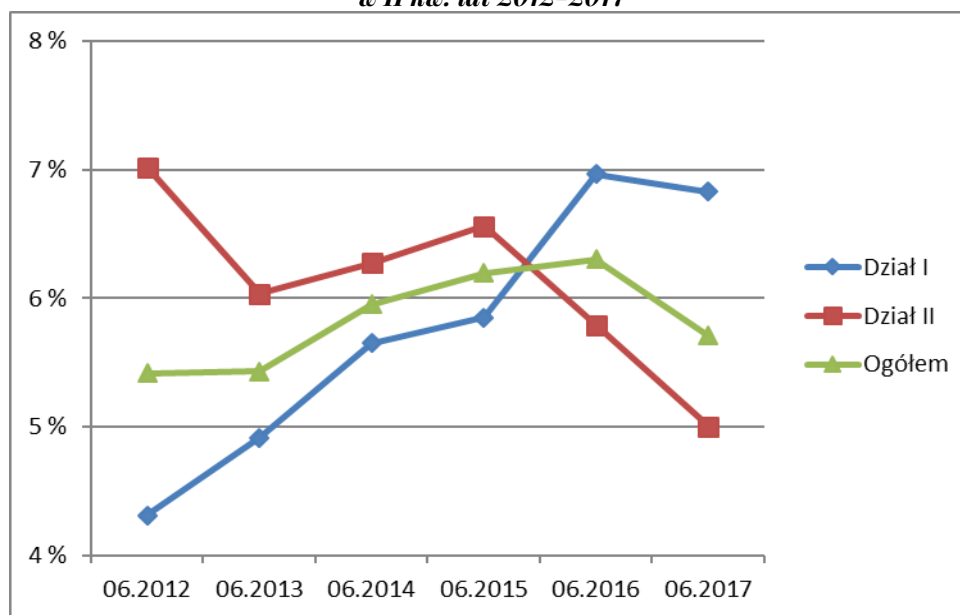
Koszty administracyjne obejmują koszty zarządu i administracji oraz ogólne koszty dotyczące działalności ubezpieczeniowej, takie jak: koszty utrzymania biur, koszty usług obcych, wynagrodzenia, koszty zużycia energii itp.

Koszty administracyjne sektora ubezpieczeń w okresie I półrocza 2017 r. wyniosły 1,80 mld zł i były wyższe o 4,87% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku (wzrost o 0,08 mld zł z kwoty 1,72 mld zł). Koszty te ogółem stanowiły 5,71% składki przypisanej brutto sektora ubezpieczeń (6,31% w II kw. 2016 r.).

- Koszty administracyjne w dziale I wyniosły 0,83 mld zł (wzrost o 0,003 mld zł, tj. 0,41% w stosunku do II kw. 2016 r.), a ich udział w składce przypisanej brutto w dziale I wyniósł 6,83% (6,97% w I kw. 2016 r.).
- Koszty administracyjne w dziale II wyniosły 0,97 mld zł (wzrost o 0,08 mld zł z kwoty 0,89 mld zł, tj. o 9,04% w stosunku do II kw. 2016 r.), a ich udział w składce przypisanej brutto w dziale II wyniósł 5,00% (5,79% w analogicznym okresie ubiegłego roku).

Poniższy wykres prezentuje wskaźnik kosztów administracji, czyli procentowo wyrażony stosunek tych kosztów do składki przypisanej brutto.

Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.2.3. Koszty związane z działalnością lokacyjną

Koszty związane z działalnością lokacyjną wszystkich zakładów ubezpieczeń na przestrzeni I półrocza 2017 r. wyniosły 1,86 mld zł, co stanowiło spadek o 43,11% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, kiedy to osiągnęły one wartość 3,28 mld zł.

Koszty działalności lokacyjnej spadły o 43,11%

W strukturze kosztów działalności lokacyjnej ogółem dominują niezrealizowane straty na lokatach, które stanowiły 54,65% kosztów oraz wynik ujemny z realizacji lokat, który stanowił 40,19% kosztów.

- W dziale I koszty związane z działalnością lokacyjną na przestrzeni I półrocza 2017 r. wyniosły 1,13 mld zł i zmniejszyły się o 54,53% w stosunku do I półrocza 2016 r., na co znaczący wpływ miał spadek o 0,84 mld zł pozycji niezrealizowane straty na lokatach.
- W dziale II koszty związane z działalnością lokacyjną wyniosły 0,74 mld zł i zmniejszyły się w stosunku do poprzedniego okresu o 7,66%, na co największy wpływ miał spadek o 0,06 mld zł pozycji niezrealizowane straty na lokatach.

Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w II kw. 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana
Razem	2 477,72	1 126,74	-54,53%	-1 350,98	797,45	736,35	-7,66%	-61,10
I. Koszty działalności lokacyjnej	956,90	444,94	-53,50%	-511,97	400,26	399,91	-0,09%	-0,35
I. Koszty utrzymania nieruchomości	1,07	0,79	-25,54%	-0,27	7,42	8,18	10,23%	0,76

2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	64,46	54,31	-15,75%	-10,16	32,79	28,45	-13,25%	-4,35
3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	2,00	2,19	9,81%	0,20	4,57	2,08	-54,36%	-2,48
4. Wynik ujemny z realizacji lokat	889,37	387,64	-56,41%	-501,73	355,48	361,19	1,61%	5,72
II. Niezrealizowane straty na lokatach	1 520,82	681,81	-55,17%	-839,01	397,19	336,44	-15,29%	-60,75

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3. Wyniki zakładów ubezpieczeń

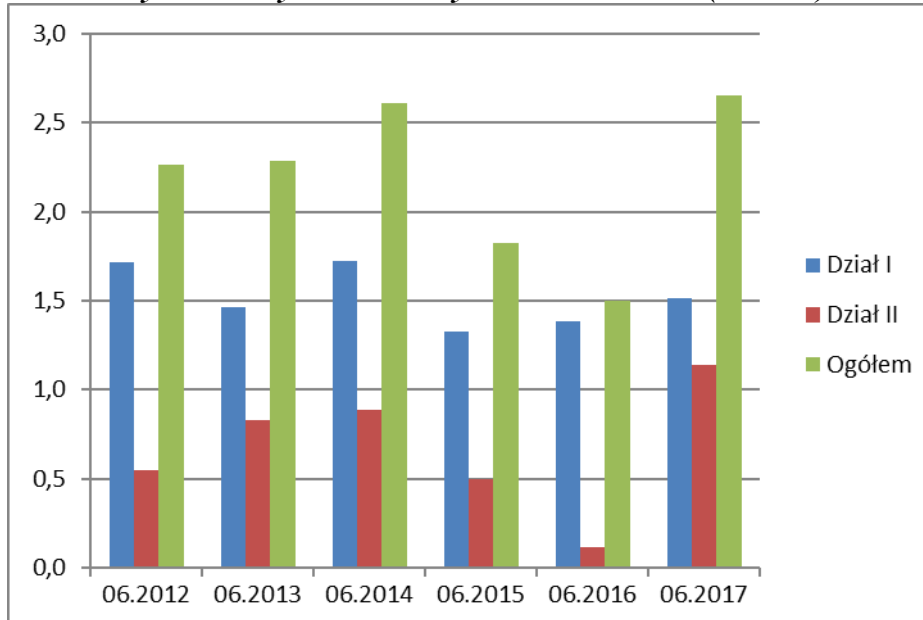
2.3.1. Wynik techniczny

W I półroczu 2017 r. zakłady ubezpieczeń odnotowały zysk techniczny na poziomie 2,65 mld zł, co stanowiło wzrost o 76,57%, tj. o 1,15 mld zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Wpływ na tę zmianę miała duża poprawa wyniku technicznego w dziale II. Niewielka poprawa wyniku nastąpiła również w dziale I, w którym w poprzednich kwartałach notowano spadki zysku technicznego.

Zysk techniczny sektora ubezpieczeń był o 76,57% wyższy niż rok wcześniej

- W dziale ubezpieczeń na życie zysk techniczny wyniósł 1,51 mld zł (wzrost o 8,98%, tj. o 0,12 mld zł w stosunku do II kw. 2016 r.).
- W dziale ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych zysk techniczny wyniósł 1,14 mld zł (wzrost o 898,87%, tj. o 1,03 mld zł w stosunku do II kw. 2016 r.)

Wykres 12. Wynik techniczny w II kw. 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń na życie

W I półroczu 2017 r. w dziale I nastąpił wzrost zysku technicznego o 8,98% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku.

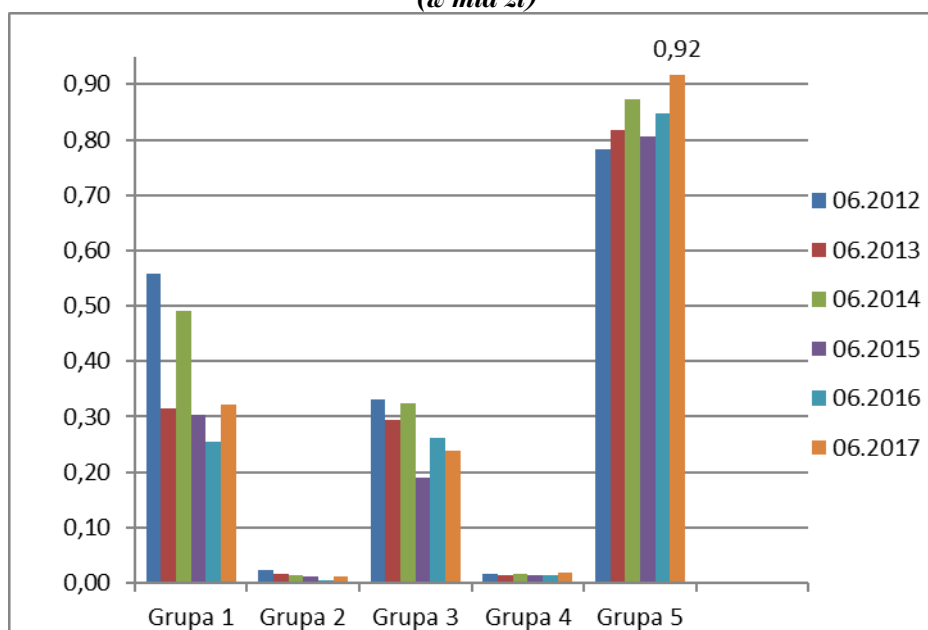
Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, o wzroście wyniku działu I zdecydowała głównie poprawa w grupach 5 i 1. Poprawę odnotowano również w grupach 2 i 4, a spadek wyniku technicznego miał miejsce jedynie w grupie 3.

Największy wzrost zysku dotyczył grupy 5 (ubezpieczenia wypadkowe i chorobowe) – o 0,07 mld zł, tj. 8,07%, z kwoty 0,85 mld zł do kwoty 0,92 mld zł oraz grupy 1 (ubezpieczenia na życie) – o 0,07 mld zł, tj. 26,56% (z kwoty 0,26 mld zł do kwoty 0,32 mld zł). Poprawa wyniku technicznego w grupie 5 wynikała głównie z wyższej wartości składki zarobionej (w szczególności w związku z niższymi udziałami reasekuratorów w składce) oraz niższej wartości kosztów działalności ubezpieczeniowej. Wzrost zysku technicznego w grupie 1 wynikał z niższej wartości wypłaconych świadczeń oraz wyższego zysku z działalności lokacyjnej.

Spadek wyniku technicznego w dziale I odnotowano jedynie w grupie 3 (ubezpieczenia na życie związane z UFK) – o 0,02 mld zł, tj. 8,22%, z kwoty 0,26 mld zł do kwoty 0,24 mld zł i wynikał głównie z wyższej wartości świadczeń wypłaconych brutto oraz zwiększenia zmiany stanu rezerw ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający.

W dziale I nastąpił wzrost wyniku technicznego o 8,98% w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r.

Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Wynik techniczny zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

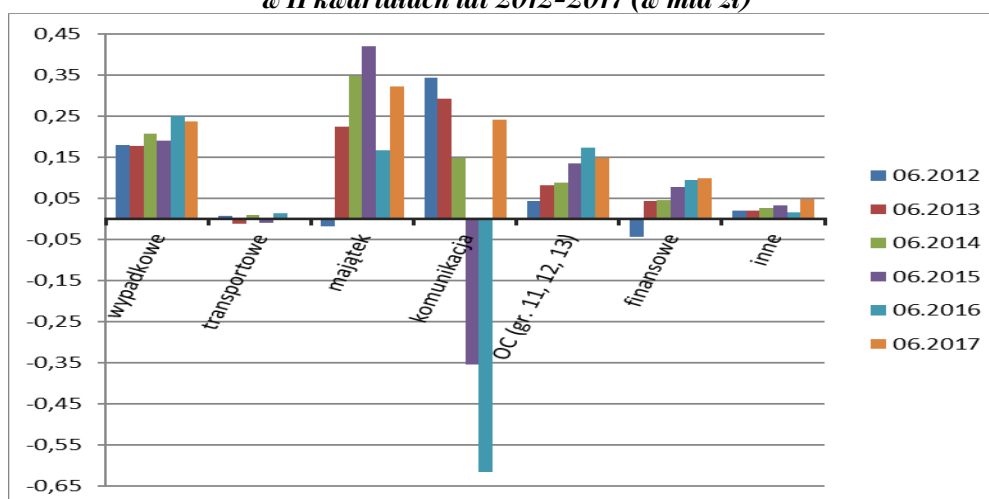
W okresie I półrocza 2017 r. nastąpił wzrost zysku technicznego w dziale II o 898,87% w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku.

Biorąc pod uwagę wyniki w poszczególnych grupach ubezpieczeń, o poprawie zysku działu II zdecydował wzrost wyniku w grupie 10 (OC komunikacyjne) – o 0,71 mld zł, tj. (ze straty w wysokości 0,61 mld zł do zysku w wysokości 0,10 mld zł), w grupie 9 (ubezpieczenia szkód rzeczowych) – o 0,21 mld zł (ze straty w wysokości 0,08 mld zł do zysku w wysokości 0,13 mld zł) oraz w grupie 3 (auto-casco) – o 0,15 mld zł (ze straty w wysokości 0,01 mld zł do zysku w wysokości 0,14 mld zł). Wzrost zysku w ubezpieczeniach komunikacyjnych spowodowany był głównie dużym wzrostem składki przypisanej brutto. Zysk w grupie 9 osiągnięto dzięki niższej wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń.

Największe pogorszenie wyniku miało miejsce w grupie 8 (ubezpieczenia szkód spowodowanych żywiołami) – o 0,05 mld zł, z kwoty 0,24 mld zł do kwoty 0,19 mld zł oraz w grupie 13 (OC ogólne), gdzie nastąpił spadek zysku o 0,03 mld zł, z kwoty 0,17 mld zł do kwoty 0,15 mld zł. W obu grupach ubezpieczeń wynikało to ze zwiększenia udziału reasekuratorów w składce oraz wyższej wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń.

W dziale II nastąpił wzrost wyniku technicznego o 898,87% w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r.

Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II w II kwartałach lat 2012–2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

2.3.2. Wynik z działalności lokacyjnej

Należy zauważyć, że w przypadku zakładów ubezpieczeń na życie działalność lokacyjna jest ujęta w technicznym rachunku ubezpieczeń, więc omawiany powyżej wynik techniczny tego działu prezentuje zarówno wynik z działalności ubezpieczeniowej, jak i lokacyjnej.

Na koniec I półrocza 2017 r. wynik z działalności lokacyjnej ogółem wyniósł 6,32 mld zł i zwiększył się o 138,63% w porównaniu z I półroczem 2016 r. Zakłady ubezpieczeń wykazały zysk z działalności lokacyjnej wynoszący odpowiednio: 4,16 mld zł w dziale I (wzrost o 3,14 mld zł) oraz 2,16 mld zł w dziale II (wzrost o 0,53 mld zł).

Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w II kw. 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	Dział I				Dział II			
	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana	06.2016	06.2017	Zmiana w %	Zmiana
Wynik z działalności lokacyjnej	1 010,97	4 155,95	311,09%	3 144,98	1 636,94	2 162,74	32,12%	525,80
Przychody z działalności lokacyjnej	3 488,69	5 282,69	51,42%	1 794,00	2 434,39	2 899,09	19,09%	464,70
Koszty związane z działalnością lokacyjną	2 477,72	1 126,74	-54,53%	-1 350,98	797,45	736,35	-7,66%	-61,10

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

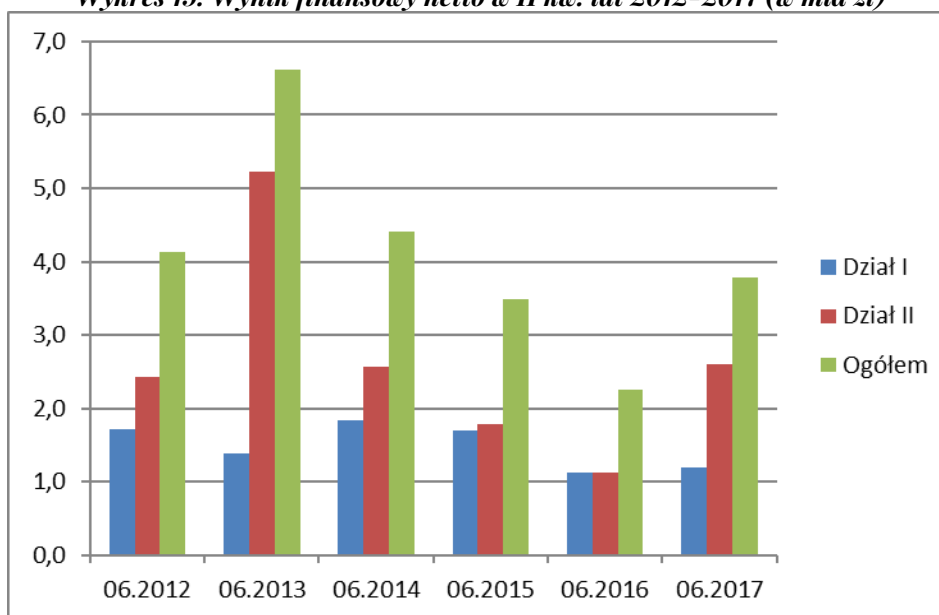
2.3.3. Wynik finansowy netto

Wynik finansowy³ netto sektora ubezpieczeń w okresie I półrocza 2017 r. wyniósł 3,79 mld zł i wzrósł o 67,45 %, tj. o 1,53 mld zł w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego, na co wpływ miała duża poprawa wyniku finansowego w dziale II, a także pojawienie się tendencji wzrostowej w dziale I.

Wynik finansowy sektora ubezpieczeń wzrósł o 67,45%

- Wynik finansowy netto działu I wyniósł 1,19 mld zł i w porównaniu z I półroczem 2016 r. wzrósł o 5,17%, tj. o 0,06 mld zł.
- Wynik finansowy netto działu II osiągnął wartość 2,60 mld zł i w odniesieniu do I półrocza 2016 r. wzrósł o 129,76%, tj. o 1,47 mld zł.

Wykres 15. Wynik finansowy netto w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

³ Szczegółowe informacje o wyniku finansowym netto poszczególnych zakładów ubezpieczeń znajdują się w załączniku nr 2.

■ Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności obrazują relacje zachodzące pomiędzy wynikami finansowymi zakładu ubezpieczeń w odniesieniu do różnych kategorii ekonomicznych, mają więc za zadanie ocenę zysku osiągniętego z poniesionych nakładów. Wskaźniki rentowności określają wielkość wyniku finansowego (brutto lub netto) przypadającą na jednostkę zaangażowanych w zakładzie ubezpieczeń kapitałów własnych, aktywów ogółem, czy składki przypisanej brutto. W przypadku odnotowanego zysku określają stopę zwrotu ze środków będących w dyspozycji zakładu ubezpieczeń, bądź z działalności ubezpieczeniowej.

Tabela 6. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w II kw. lat 2016 i 2017

Nazwa wskaźnika ⁴	Ogółem		Dział I		Dział II	
	06.2016	06.2017	06.2016	06.2017	06.2016	06.2017
Ujęcie kwartalne						
Wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS)	8,30%	12,00%	9,49%	9,75%	7,37	13,42%
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE)	13,16%	16,53%	20,65%	19,28%	8,95%	15,07%
Wskaźnik rentowności aktywów (ROA)	2,43%	3,00%	2,42%	2,21%	2,44%	3,96%
Ujęcie za ostatnie 12 miesięcy						
Wskaźnik rentowności sprzedaży (ROS)	8,14%	9,47%	9,91%	9,55%	6,61%	9,42%
Wskaźnik rentowności kapitałów własnych (ROE)	13,32%	16,91%	20,62%	19,49%	9,13%	15,52%
Wskaźnik rentowności aktywów (ROA)	2,43%	3,05%	2,39%	2,22%	2,49%	4,06%

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

⁴ Rentowność sprzedaży (ROS) - wskaźnik informuje o udziale wyniku finansowego netto w wartości składki przypisanej brutto.
 Rentowność kapitałów własnych (ROE) - wskaźnik będący relacją wyniku finansowego netto do średniej wartości kapitałów własnych.
 Rentowność aktywów (ROA) - wskaźnik stanowi relację wyniku finansowego netto do średniej wartości aktywów.

3. Bilans zakładów ubezpieczeń

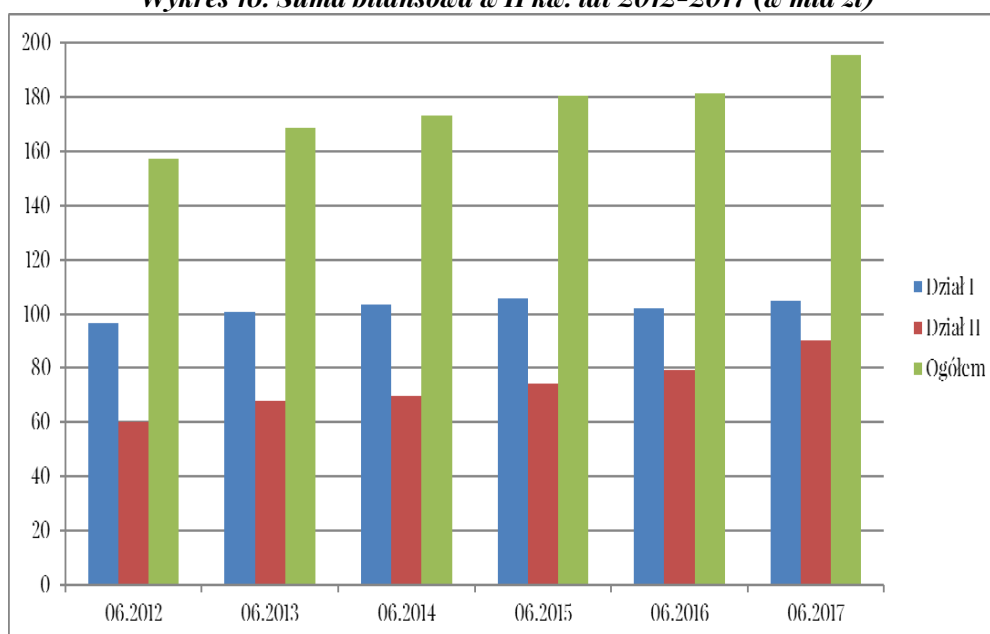
3.1. Aktywa zakładów ubezpieczeń

Wartość aktywów zakładów ubezpieczeń w I półroczu 2017 r. wyniosła 195,37 mld zł i wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku o 7,70%, tj. o 13,96 mld zł.

- Aktywa zakładów ubezpieczeń na życie, równe 105,01 mld zł, zwiększyły się o 2,93% (tj. o 2,98 mld zł) w porównaniu z I półroczem 2016 r.
- W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość aktywów wyniosła 90,36 mld zł, co w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego stanowiło wzrost o 13,83% tj. o 10,98 mld zł.

Aktywa zakładów ubezpieczeń obu działów ubezpieczeń zwiększyły się, ogółem o 7,70%

Wykres 16. Suma bilansowa w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł)

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

Główną pozycją aktywów zakładów ubezpieczeń działu I i działu II są lokaty (pozycja B aktywów), stanowiące 55,24% sumy bilansowej oraz aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający, których udział w sumie bilansowej wynosi 30,14%.

Główną pozycję aktywów zakładów ubezpieczeń stanowiły lokaty

Tabela 7. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w II kw. 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	06.2016	06.2017	Zmiana (w %)	Zmiana (w mld zł)	Udział w dziale
Dział I	102,02	104,74	2,93 %	2,99	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	0,39	0,38	-3,33 %	-0,01	0,36 %
lokaty B	39,80	41,00	-2,47 %	-1,01	37,82 %
lokaty C	55,90	58,35	6,57 %	3,63	56,07 %
należności	2,27	1,10	71,30 %	0,91	2,08 %
inne składniki aktywów	0,53	0,50	-7,31 %	-0,05	0,56 %
rozliczenia międzyokresowe	3,83	3,41	-12,97 %	-0,49	3,11 %

Dział II	79,38	90,36	13,83 %	10,98	100,00 %
wartości niematerialne i prawne	0,92	1,10	19,69 %	0,18	1,22 %
lokaty B	61,45	68,21	11,00 %	6,76	75,48 %
należności	8,78	10,60	20,74 %	1,82	11,73 %
inne składniki aktywów	0,86	1,91	120,82 %	1,04	2,11 %
rozliczenia międzyokresowe	7,37	8,55	15,95 %	1,18	9,46 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.1.1. Lokaty zakładów ubezpieczeń (lokaty z pozycji B aktywów)

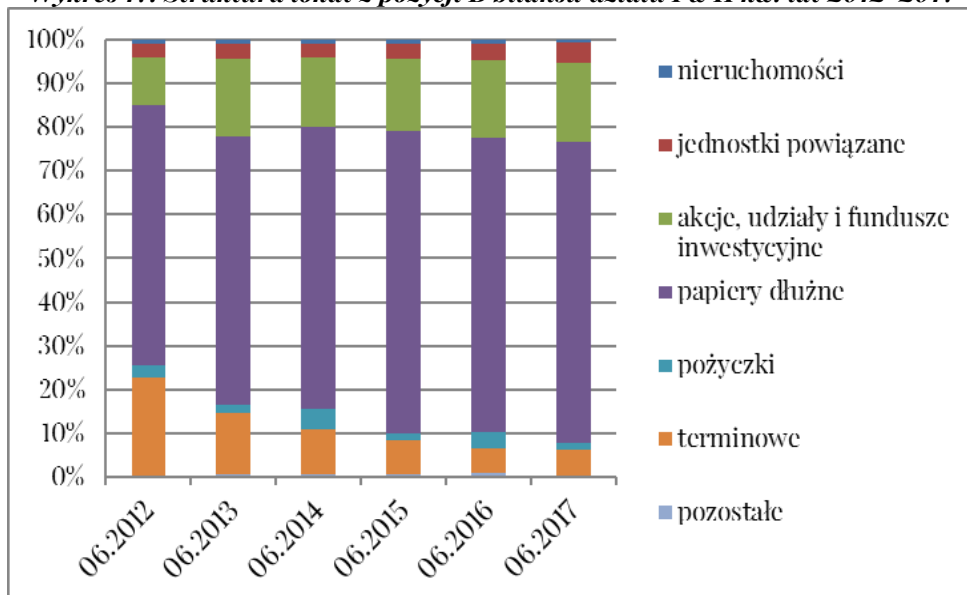
Wartość lokat z pozycji B aktywów zakładów ubezpieczeń w I półroczu 2017 r. wyniosła 107,92 mld zł, co w porównaniu z okresem poprzednim stanowiło wzrost o 5,63%, tj. o 5,75 mld zł. Główną pozycję w strukturze lokat stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu, a także udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych, których udział wyniósł odpowiednio: 59,11% oraz 15,34%.

■ Zakłady ubezpieczeń na życie

W I półroczu 2017 r., lokaty z pozycji B aktywów wynosiły 39,71 mld zł i w stosunku do I półrocza 2016 r. zmniejszyły się o 2,47%, tj. o 1,01 mld zł. Udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu I wyniósł 37,82%.

W I półroczu 2017 r. największy udział w lokatach pozycji B działu I stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (69,15%), udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (18,18%) oraz lokaty terminowe (5,76%). Porównując strukturę lokat z pozycji B bilansu działu I z poprzednim okresem należy zauważyć, że najwyższy wzrost udziału odnotowały lokaty z tytułu dłużnych papierów wartościowych (o 1,50 pkt proc.), a największy spadek odnotowały lokaty z tytułu pożyczek o 1,90 pkt proc.

Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w II kw. lat 2012-2017

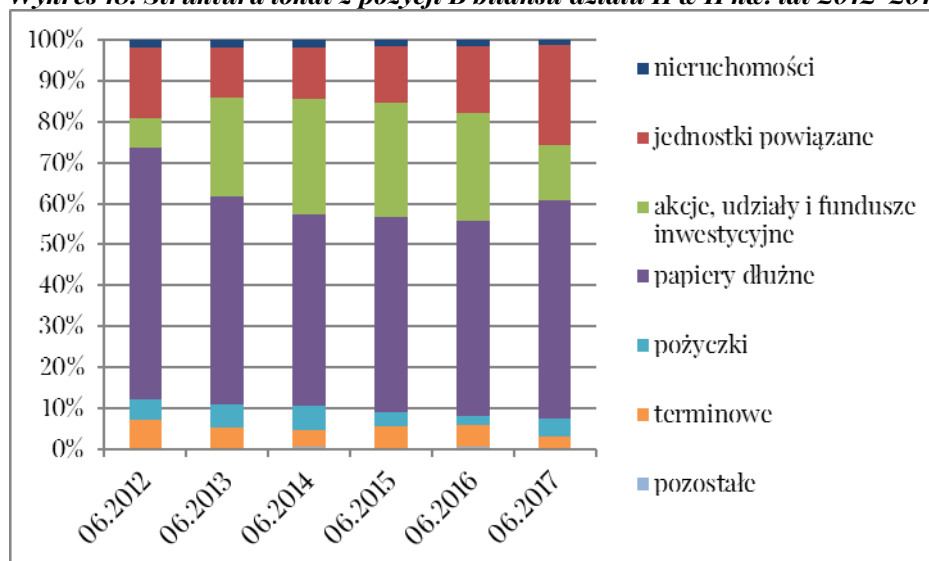
Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Zakłady pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych

Wartość lokat z pozycji B aktywów w I półroczu 2017 r. wyniosła 68,21 mld zł, co stanowiło wzrost w porównaniu z poprzednim okresem o 11,00%, tj. o 6,76 mld zł. Udział lokat B w strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń działu II wyniósł 75,48%.

Największy udział w lokatach pozycji B stanowiły dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu (53,27%), lokaty w jednostkach podporządkowanych (24,41%) oraz udziały, akcje oraz inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w funduszach inwestycyjnych (13,68%). W stosunku do I półrocza 2016 r. w strukturze lokat tego działu nastąpiły istotne zmiany. Znaczny wzrost udziału o 7,87 pkt proc. uzyskały lokaty w jednostkach podporządkowanych a największy spadek udziału o 12,55 pkt proc. zaobserwowano w przypadku lokat z tytułu udziałów, akcji oraz innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych.

Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.2. Pasywa zakładów ubezpieczeń

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowią rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe przeznaczone na pokrycie bieżących i przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia oraz kapitały własne. Udział rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym w sumie bilansowej w I półroczu 2017 r. wyniósł 69,40%, natomiast kapitały własne stanowiły 17,07% wartości sumy bilansowej.

Główną pozycję pasywów zakładów ubezpieczeń stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto oraz kapitały własne

Tabela 8. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w II kw. 2016 i 2017 r.

Wyszczególnienie	03.2016	03.2017	Zmiana (w %)	Zmiana (w mld zł)	Udział w dziale
Dział I	102,02	105,00	2,93 %	2,99	100,00 %
kapitały własne	11,32	10,80	-4,58 %	-0,52	10,28 %
zobowiązania podporządkowane	0,02	0,02	26,60 %	0,00	0,02 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	85,14	88,29	3,70%	3,15	84,08 %
oszacowane regresy i odzyski	0,00	0,00	-	0,00	0,00 %
pozostałe rezerwy	0,90	1,38	52,66 %	0,47	1,31 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	0,15	0,17	11,24 %	0,02	0,16 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	3,71	3,79	2,12 %	0,08	3,61 %
rozliczenia międzyokresowe	0,78	0,56	-28,04 %	-0,22	0,54 %
Dział II	79,38	90,36	13,83 %	10,98	100,00 %
kapitały własne	20,25	22,55	11,35 %	2,30	24,96 %
zobowiązania podporządkowane	0,41	2,96	621,29 %	2,55	3,28 %
rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na udziale własnym	42,68	47,29	10,79 %	4,61	52,33 %
oszacowane regresy i odzyski	0,37	0,37	1,30 %	0,00	0,41 %
pozostałe rezerwy	1,24	1,36	10,03 %	0,12	1,51 %
zobowiązania z tytułu depozytów reasekuratorów	1,39	1,73	24,26 %	0,34	1,91 %
pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne	11,33	11,66	2,91 %	0,33	12,90 %
rozliczenia międzyokresowe	2,45	3,18	30,13 %	0,74	3,52 %

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

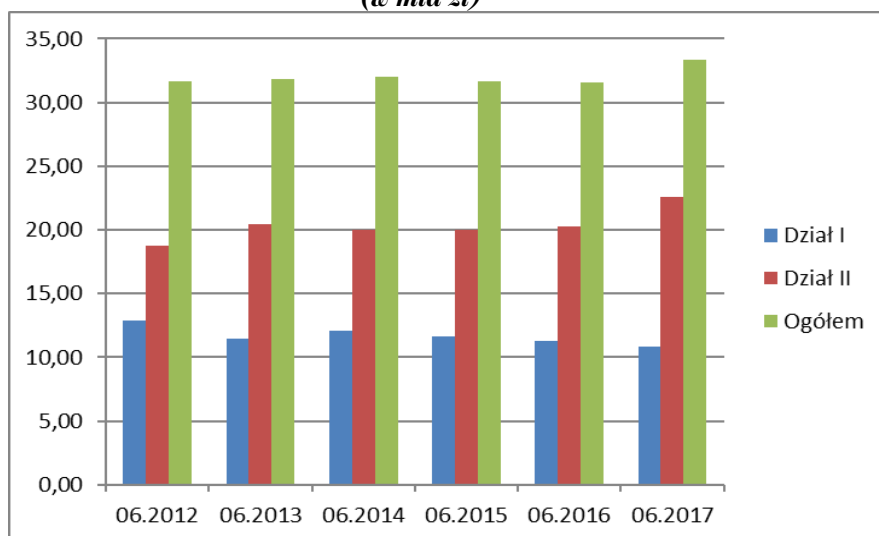
3.2.1. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń

Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń w I półroczu 2017 r. wyniosła 33,35 mld zł i w odniesieniu do okresu poprzedniego zwiększyła się o 5,64%, tj. o 1,78 mld zł.

- Wartość kapitałów własnych zakładów ubezpieczeń na życie w I półroczu 2017 r. wyniosła 10,80 mld zł i w odniesieniu do poprzedniego okresu ich wartość zmniejszyła się o 4,58%, tj. o 0,52 mld zł. Poziom kapitałów własnych kształtował się w wysokości 10,28% sumy bilansowej.
- Wartość kapitałów własnych zakładów pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych w I półroczu 2017 r. wyniosła 22,55 mld zł. Kapitały te zwiększyły się o 11,35%, tj. o 2,30 mld zł w stosunku do poprzedniego okresu. Wielkość kapitałów własnych stanowiła 24,96% wartości pasywów.

Wartość kapitałów własnych ogółem zwiększyła się o 5,64%

**Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w II kw. lat 2012-2017
(w mld zł)**

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

■ Bezpośrednie inwestycje zagraniczne

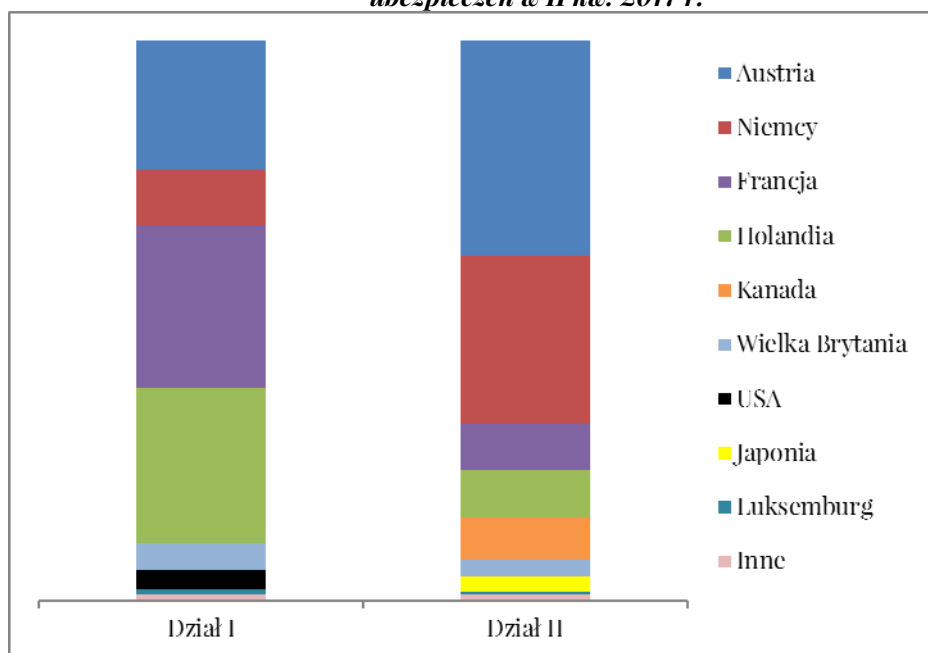
Wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń w I półroczu 2017 r. wyniosła 4,00 mld zł (1,77 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu I oraz 2,23 mld zł w przypadku zakładów ubezpieczeń działu II), co stanowiło 64,93% łącznych kapitałów podstawowych sektora ubezpieczeń (odpowiednio: 60,78% w dziale I oraz 68,66% w dziale II). Wartość ta w stosunku do I półrocza 2016 r. zwiększyła się o 0,06 mld zł, a wzrost osiągnięto w obu działach.

Ze względu na pochodzenie kapitału zagranicznego, wśród inwestorów z 13 krajów dominował kapitał austriacki (inwestycje w 9 zakładach ubezpieczeń o łącznej wartości 1,27 mld zł, co stanowiło 31,69% wartości inwestycji zagranicznych).

Wysoki był również udział kapitału niemieckiego (inwestycje w 14 zakładach ubezpieczeń na kwotę 0,84 mld zł, co stanowiło 21,08% wartości inwestycji zagranicznych), francuskiego (inwestycje w 6 zakładach wynoszące 0,69 mld zł – 17,31% inwestycji zagranicznych) oraz holenderskiego (inwestycje w 5 zakładach wynoszące 0,68 mld zł – 17,04% inwestycji zagranicznych). W dziale I najwyższy udział w kapitale zagranicznym miał kapitał francuski (28,98%), a w dziale II kapitał austriacki (38,49%).

W bezpośrednich inwestycjach zagranicznych dominował kapitał austriacki oraz niemiecki

Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń w II kw. 2017 r.

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.2.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto dla celów rachunkowości zakładów ubezpieczeń w I półroczu 2017 r. wyniosła 147,80 mld zł i w porównaniu z okresem poprzednim wzrosła o 6,82%, tj. o 9,44 mld zł.

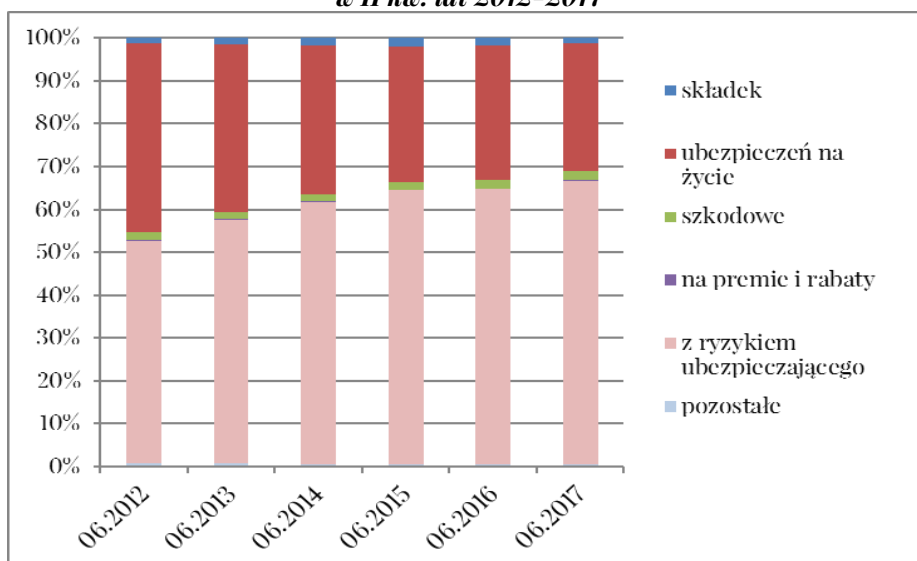
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto wzrosły o 6,82%

■ Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zakładów ubezpieczeń na życie

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto zakładów ubezpieczeń na życie w I półroczu 2017 r. wyniosła 88,79 mld zł. W porównaniu z poprzednim okresem 2016 r. wystąpił ich niewielki wzrost o 3,43%, tj. o 2,94 mld zł.

W I półroczu 2017 r. w strukturze rezerw techniczno-ubezpieczeniowych zakładów ubezpieczeń działu I dominującą pozycję zajmowały rezerwy ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający oraz rezerwy ubezpieczeń na życie, wynoszące odpowiednio 66,27% (wzrost o 1,95 pkt proc.) oraz 29,64% (spadek o 1,53 pkt proc.).

Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto działu I w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

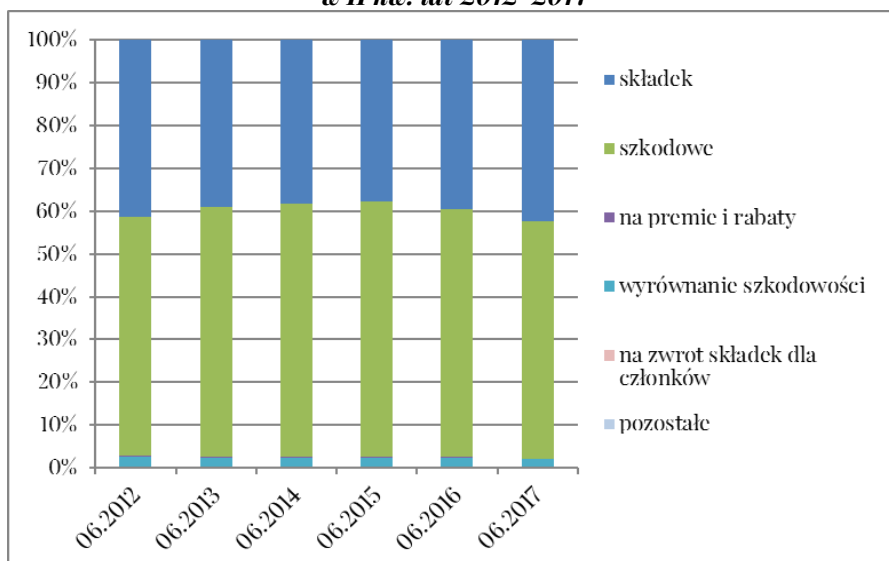
■ Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe zakładów ubezpieczeń pozostałych osobowych i majątkowych

W zakładach pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych wartość rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto w I półroczu 2017 r. wyniosła 59,01 mld zł. W porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. nastąpił wzrost rezerw o 12,37%, tj. o 6,49 mld zł.

W strukturze rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto działu II dominującą pozycję zajmowały rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia oraz rezerwa składek łącznie z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego, wynoszące odpowiednio 55,36% (spadek w ciągu roku o 2,58 pkt proc.) oraz 42,45% (wzrost o 2,87 pkt proc.) rezerw.

W dziale II w strukturze rezerw techniczno-ubezpieceniowych najwyższy udział posiadała rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia

Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto działu II w II kw. lat 2012-2017

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń

3.3. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności

W I półroczu 2017 r. nastąpił wzrost wartości aktywów sektora ubezpieczeń, wyliczonych przy zastosowaniu metod wyceny stosowanych dla celów wypłacalności o 6,38%, tj. o kwotę 11,75 mld zł w stosunku do I półrocza 2016 r. Warto zauważyć, iż zakłady ubezpieczeń działu II odnotowały większy wzrost wartości aktywów - o 10,54% (o 8,74 mld zł) niż zakłady ubezpieczeń działu I, które wykazały wzrost o 2,98% (o 3,01 mld zł).

W strukturze aktywów zakładów ubezpieczeń najwyższy udział (60,47%) miały lokaty (inne niż aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający), ich udział w działu I wyniósł 53,40% a w działu II aż 80,56%. W I półroczu 2017 r. zakłady ubezpieczeń wykazały wzrost ich wartości o 6,02 mld zł (o 5,36%) w stosunku do I półrocza 2016 r. Największy udział w lokatach zanotowały dłużne papiery wartościowe - 58,93% i w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego osiągnęły wzrost o 2,74 pkt proc.

W badanym okresie nastąpił wzrost wartości zobowiązań zakładów ubezpieczeń i reasekuracji przy zastosowaniu metod wyceny stosowanych dla celów wypłacalności o 3,65%, tj. o kwotę 4,63 mld zł w stosunku do poprzedniego okresu 2016 r. Wyższy wzrost zobowiązań odnotowały zakłady ubezpieczeń działu I - o 2,61 mld zł.

W strukturze zobowiązań aż 80,54% stanowiły rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto z uwzględnieniem oszacowanych regresów i odzysków brutto, wyznaczone zgodnie z zasadami dla celów wypłacalności. W badanym okresie wartość rezerw wzrosła o 2,19%, czyli o 2,27 mld zł. Wśród rezerw najwyższy udział 38,17% miały rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe - ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. Rezerwy te osiągnęły w I półroczu 2017 r. wzrost o 4,68 pkt proc. w stosunku do I półrocza roku poprzedniego.

Tabela 9. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dział I			Dział II		
	06.2016	06.2017	Różnica	06.2016	06.2017	Różnica
Aktywa	101,11	104,13	3,01	82,98	91,72	8,74
Lokaty (poz. B)	46,32	45,16	-1,16	69,34	77,36	8,02
Zobowiązania	73,79	76,41	2,61	52,88	54,90	2,02
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe brutto	65,32	67,28	1,96	38,15	38,46	0,31

Źródło: Kwartalne dane i informacje do celów nadzoru - zakłady ubezpieczeń

■ Porównanie wybranych pozycji bilansowych dla celów wypłacalności i rachunkowości

Dokonując porównania zmian zagregowanej wartości aktywów sektora ubezpieczeń, wyliczonych przy zastosowaniu metod wyceny stosowanych dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) z aktywami ustalonymi wg zasad dla

celów rachunkowości, należy wskazać, iż w I półroczu 2017 r. wartość aktywów była większa o 0,25%, tj. o kwotę 0,48 mld zł. Warto zauważyć, iż zakłady ubezpieczeń działu II wykazały wartość aktywów wg zasad Wyplacalności II wyższą o 1,51% (o 1,36 mld zł) w stosunku do wartości statutowej, podczas gdy zakłady ubezpieczeń działu I wykazały wartość aktywów niższą o 0,84% (o 0,88 mld zł).

- Wartość lokat (innych niż Aktywa netto ubezpieczeń na życie, gdy ryzyko lokaty (inwestycyjne) ponosi ubezpieczający) sektora ubezpieczeń, wyznaczonych zgodnie z zasadami Wyplacalności II, w porównaniu do wartości lokat ustalonych wg zasad wyceny dla celów rachunkowości obowiązujących w I półroczu 2017 r. była większa o 13,53%, tj. o kwotę 14,60 mld zł. Wyższą wartość lokat wykazały zarówno zakłady ubezpieczeń na życie (o 13,73%, tj. o 5,45 mld zł), jak również zakłady ubezpieczeń działu II (o 13,41%, tj. o 9,15 mld zł).
- Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto z uwzględnieniem oszacowanych regresów i odzysków brutto, wyznaczonych zgodnie z zasadami dla celów wypłacalności, w porównaniu do wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości jest niższa o 28,22%, tj. o kwotę 41,57 mld zł. Mniejszą wartość rezerw wykazały oba działy, przy czym w dziale I o 24,22%, a w dziale II o 34,28%.

Tabela 10. Porównanie wybranych pozycji bilansowych zakładów ubezpieczeń według różnych zasad rachunkowych (w mld zł)

Wyszczególnienie	Dla celów rachunkowości	Dla celów wypłacalności	Różnica
Aktywa			
Dział I	105,00	104,13	-0,88
Dział II	90,36	91,72	1,36
Ogółem	195,37	195,85	0,48
Lokaty z pozycji B			
Dział I	39,71	45,16	5,45
Dział II	68,21	77,36	9,15
Ogółem	107,92	122,52	14,60
Rezerw techniczno-ubezpieczeniowe			
Dział I	88,79	67,28	-21,51
Dział II	58,52	38,46	-20,06
Ogółem	147,32	105,74	-41,57

Źródło: Sprawozdania finansowe i statystyczne zakładów ubezpieczeń oraz kwartalne dane i informacje do celów nadzoru - zakłady ubezpieczeń

4. Wypłacalność zakładów ubezpieczeń

Od 1 stycznia 2016 r., zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, krajowe zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji zobowiązane są posiadać odpowiednie środki własne na pokrycie dwóch wymogów kapitałowych, tj.:

- dopuszczone środki własne (DŚW) na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (ang. Solvency Capital Requirement – SCR) oraz
- dopuszczone podstawowe środki własne (DPŚW) na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (ang. Minimum Capital Requirement – MCR).

4.1 Struktura ryzyka według kapitałowego wymogu wypłacalności

Wszystkie zakłady ubezpieczeń wyznaczyły kapitałowy wymóg wypłacalności na 30 czerwca 2017 r. za pomocą formuły standardowej. Poniżej przedstawiono informację o strukturze kapitałowego wymogu wypłacalności w podziale na główne moduły i podmoduły ryzyka.

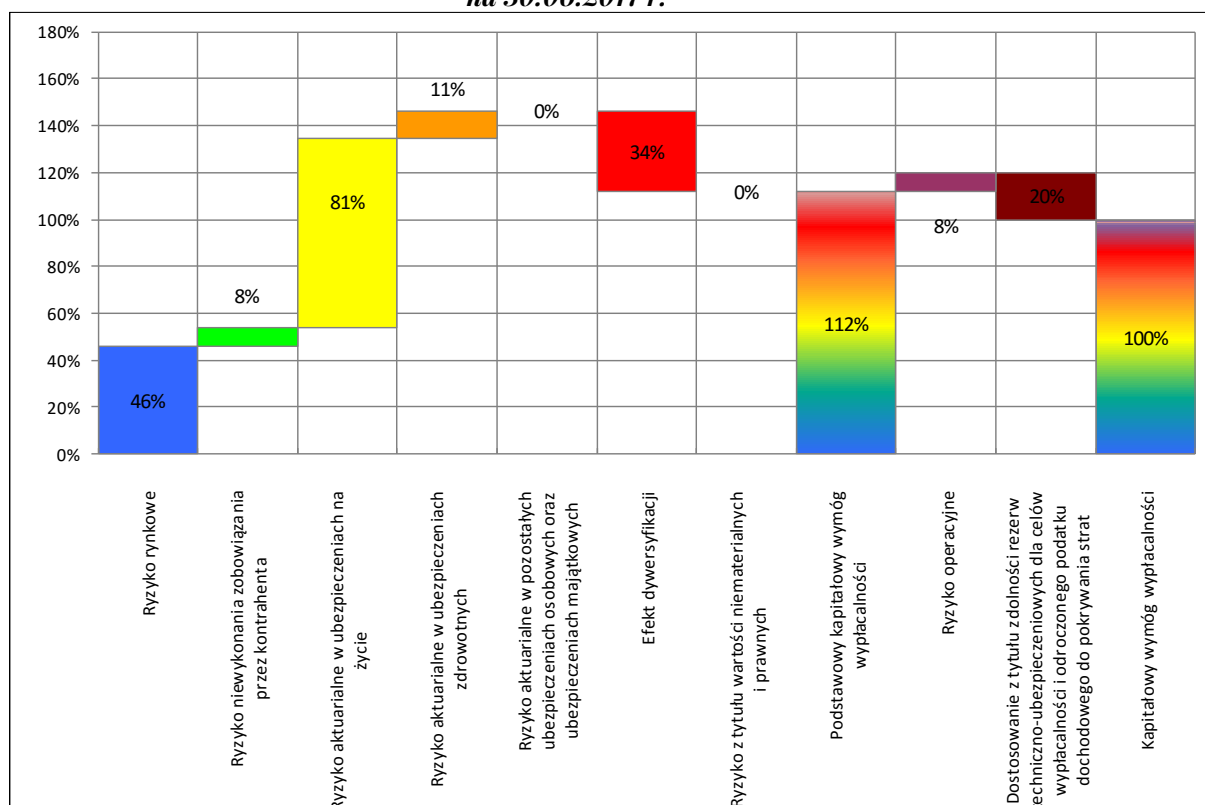
■ Dział I:

Dla działu I największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową miały następujące moduły ryzyka⁵:

- ryzyko aktuarialne w ubezpieczeniach na życie stanowiące 80,98% (spadek w stosunku do stanu na 30 czerwca 2016 r. o 4,96 pkt proc.),
- ryzyko rynkowe stanowiące 46,21% (wzrost w stosunku do stanu na 30 czerwca 2016 r. o 7,75 pkt proc.).

⁵ Ostateczna wartość wymogu SCR jest mniejsza niż suma wymogów kapitałowych dla poszczególnych modułów ryzyka ze względu na efekt dywersyfikacji pomiędzy modułami ryzyka oraz ze względu na dostosowanie z tytułu zdolności rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat.

Wykres 23. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 30.06.2017 r.

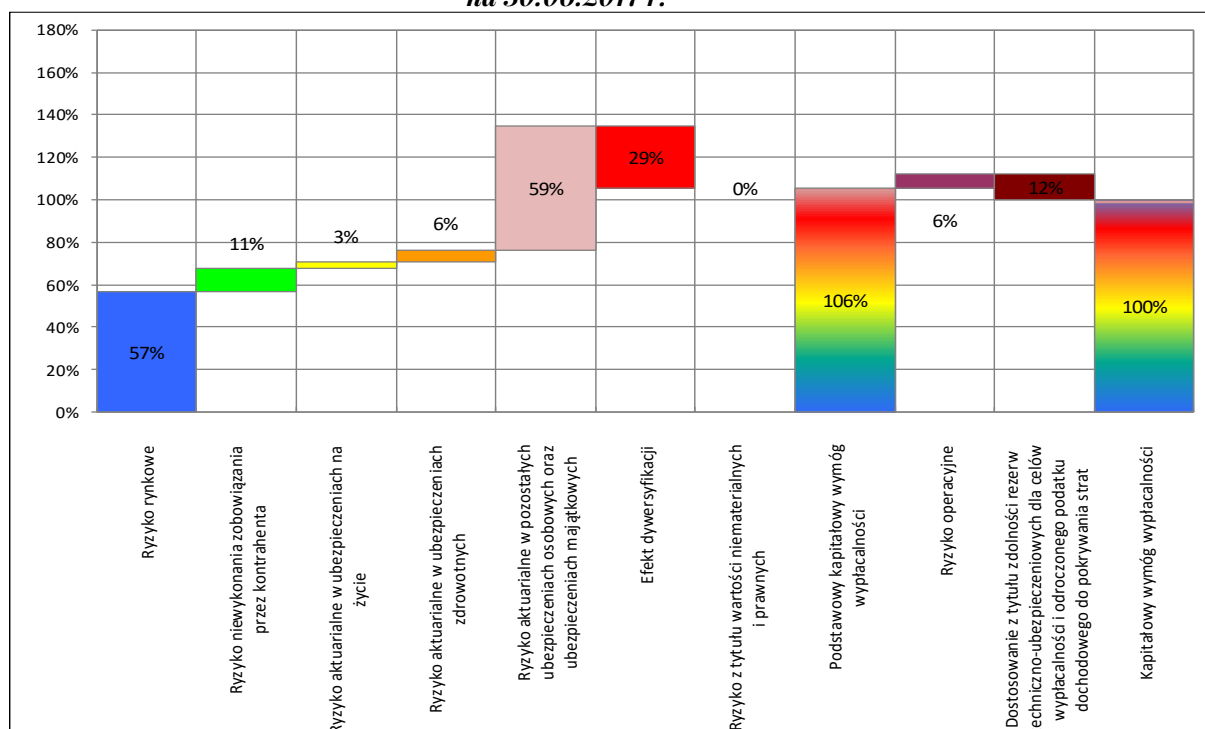
Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

■ Dział II:

Dla działu II największy wpływ na wielkość kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) wyznaczonego formułą standardową miały następujące moduły ryzyka:

- ryzyko aktuarialne w pozostałych ubezpieczeniach osobowych oraz ubezpieczeniach majątkowych stanowiące 58,55% (spadek w stosunku do stanu na 30 czerwca 2016 r. o 8,10 pkt proc.),
- ryzyko rynkowe stanowiące 56,59% (wzrost w stosunku do stanu na 30 czerwca 2016 r. o 0,87 pkt proc.), przy czym w wartościach bezwzględnych nastąpił wzrost z 7,83 mld zł do 8,87 mld zł, czyli o 13,26%, przede wszystkim w związku z zakupem akcji Banku Pekao S.A. przez PZU SA.

Wykres 24. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 30.06.2017 r.

Źródło: Informacje ilościowe przekazane na żądanie organu nadzoru

4.2 Wskaźniki wypłacalności

■ Wskaźniki wypłacalności w skali sektora

Wraz z wejściem w życie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej ustawowe wskaźniki bezpieczeństwa zakładów ubezpieczeń odnoszą się do minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR).

Współczynniki wypłacalności w skali całego sektora ubezpieczeń, według stanu na 30 czerwca 2017 r., tj. obliczone na podstawie kwartalnego, zharmonizowanego w Unii Europejskiej sprawozdania dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) zawierającego dane ilościowe⁶, kształtują się na bezpiecznym poziomie: 798% w przypadku minimalnego wymogu kapitałowego (MCR) oraz 278% w przypadku kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR). W stosunku do stanu na 30 czerwca 2016 r. wskaźniki te zwiększyły się (odpowiednio o 18 pkt proc. oraz 2 pkt proc.).

Wskaźniki wypłacalności sektora na bezpiecznym poziomie: 798% MCR, 278% SCR

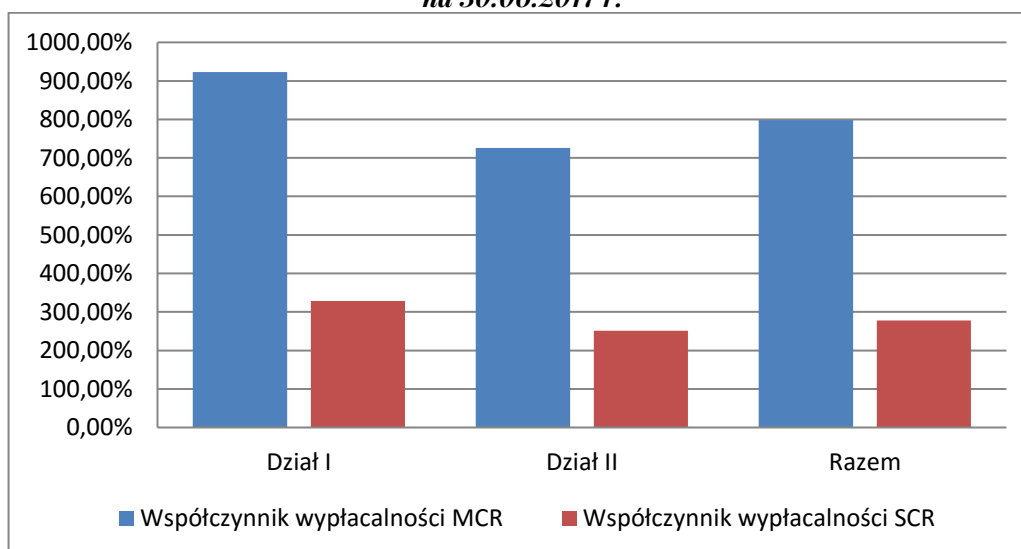
⁶ „Kwartałne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe” zgodnie z terminologią z rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II), Dz.U. UE L z 17.01.2015 r., s. 1, z późn. zm.

Tabela 11. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń

Pozycja	Dział I			Dział II			Razem		
	30.06.2016	30.06.2017	Zmiana (w pkt proc.)	30.06.2016	30.06.2017	Zmiana (w pkt proc.)	30.06.2016	30.06.2017	Zmiana (w pkt proc.)
Wskaźnik wypłacalności SCR	346%	328%	-17	213%	251%	38	260%	278%	18
Wskaźnik wypłacalności MCR	1070%	923%	-147	648%	726%	78	796%	798%	2

Źródło: Dane i informacje do celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Wykres 25. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń według stanu na 30.06.2017 r.

Źródło: Dane i informacje dla celów wypłacalności (wg Wypłacalność II) – Kwartalne formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe

Spis tabel

Tabela 1. Zakłady ubezpieczeń działu I o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w II kw. 2016 i 2017 r.	5
Tabela 2. Zakłady ubezpieczeń działu II o największych udziałach w rynku (mierzonych wielkością składki przypisanej brutto) w II kw. 2016 i 2017 r.	8
Tabela 3. Zestawienie przychodów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w II kw. 2016 i 2017 r.	9
Tabela 4. Zestawienie kosztów związanych z działalnością lokacyjną zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w II kw. 2016 i 2017 r.	17
Tabela 5. Zestawienie przychodów i kosztów z działalności lokacyjnej zakładów ubezpieczeń (w mln zł) w II kw. 2016 i 2017 r.	21
Tabela 6. Kształtowanie się wybranych wskaźników rentowności w II kw. lat 2016 i 2017.	22
Tabela 7. Aktywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w II kw. 2016 i 2017 r.	23
Tabela 8. Pasywa zakładów ubezpieczeń (w mld zł) w II kw. 2016 i 2017 r.	27
Tabela 9. Wybrane pozycje bilansowe dla celów wypłacalności (w mld zł).....	31
Tabela 10. Porównanie wybranych pozycji bilansowych zakładów ubezpieczeń według różnych zasad rachunkowych (w mld zł).....	32
Tabela 11. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń	36

Spis wykresów

Wykres 1. Składka przypisana brutto w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł)	4
Wykres 2. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu I w II kw. lat 2012-2017	6
Wykres 3. Zmiana składki przypisanej brutto w poszczególnych grupach działu II w II kw. lat 2016 i 2017	7
Wykres 4. Struktura składki przypisanej brutto z ubezpieczeń bezpośrednich działu II w II kw. lat 2012-2017	8
Wykres 5. Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł).....	11
Wykres 6. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu I w II kw. lat 2012-2017	12
Wykres 7. Struktura odszkodowań i świadczeń wypłaconych brutto według grup ubezpieczeń działu II w II kw. lat 2012-2017	13
Wykres 8. Kształtowanie się wskaźnika szkodowości na udziale własnym w poszczególnych grupach działu II w II kw. 2016 i 2017 r.	14
Wykres 9. Koszty działalności ubezpieczeniowej w II kw. lat 2012-2017	15
Wykres 10. Kształtowanie się wskaźnika kosztów akwizycji w II kw. lat 2012-2017.....	16
Wykres 11. Kształtowanie się wskaźnika kosztów administracyjnych w II kw. lat 2012-2017.....	17
Wykres 12. Wynik techniczny w II kw. 2012-2017 (w mld zł).....	18
Wykres 13. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu I w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł).....	19
Wykres 14. Wynik techniczny wg grup ubezpieczeń działu II.....	20
Wykres 15. Wynik finansowy netto w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł)	21
Wykres 16. Suma bilansowa w II kw. lat 2012-2017 (w mld zł)	23
Wykres 17. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu I w II kw. lat 2012-2017	25
Wykres 18. Struktura lokat z pozycji B bilansu działu II w II kw. lat 2012-2017.....	26
Wykres 19. Kapitały własne zakładów ubezpieczeń w II kw. lat 2012-2017	28
Wykres 20. Udział inwestorów zagranicznych w kapitale podstawowym zakładów ubezpieczeń w II kw. 2017 r.....	29
Wykres 21. Struktura rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto działu I.....	30

Wykres 22. Struktura rezerw techniczno-ubezpieceniowych brutto działu II	30
Wykres 23. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu I wg stanu na 30.06.2017 r.....	34
Wykres 24. Struktura wymogu SCR dla zakładów ubezpieczeń działu II wg stanu na 30.06.2017 r.....	35
Wykres 25. Wskaźniki wypłacalności zakładów ubezpieczeń według stanu na 30.06.2017 r.....	36

KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
skr. poczt. 419
00-950 Warszawa

tel. (48) 22 262 50 00
fax (48) 22 262 51 11
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl